

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

250. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szerda

1933. évi november 1

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szét küldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbizetési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (bal) szövegoldalon 6 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58, Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Ma: Lássuk Aradot!

A francia bürokrata nem ura az államnak

A francia tisztviselő, aki miatt most a Daladier-kormány megbukott, minden tekintetben különbözik a mi közhivatalnokunktól. Társadalmi eredetét illetően túlnyomórészt a kispolgárságból és a parasztságból kerül ki, mert a harmadik köztársaság a hosszú baloldali kormányok alatt érhető önvédelemből minden elkövetett, hogy a royalista és a reakciós-kerikális rétegek minél kisebbre zsugorodjanak a közigazgatásban és a törvénykezésben. A francia nagybürokráciában ennek ellenére a háború után is maradtak csökkönyös royalista góccok, még pedig éppen a legfontosabb helyeken: a vezérkarban, a hadügyminisztériumban és a külügyminisztériumban és csak az 1924-es Herriot-kormányának volt bátorsága, hogy a likvidáláshoz hozzálasson. Sarraïlt, a szaloniki hadseregparancsnokot, a későbbi indokinaï kormányzó meg ritkaságként emlegették, mert róla szinte bizonyos volt, hogy köztársasági és radikális. Végül mégis kicserélték a külügyminisztérium néhány gyanús posztját a vezérkarban is történtek változások, hogy ne legyen egészen igaza Francénak, akinek az volt a véleménye a köztársaságról, hogy a legalkalmasabb államforma, amelyben a tábornokok a legkevésbé kockázattal készíthetik elő a királyság helyreállítását.

A kisbürokrata-többség ezzel szemben egészen az utolsó évekig a baloldali köztársaság legbiztosabb támasza volt. Megbízható republikánus és radikális, annak ellenére, hogy a harmadik köztársaság mindig nagyon gyengén fizette tisztviselőit, sokkal rosszabbul, mint például mi a miénket. — De nem is ment Franciaországban tisztviselőnek más, mint a rentier, vagy jómódú gazda fia, aki nem a silány fizetésért, hanem a társadalmi emelkedésért törekedett a közhivatalra. A francia kispolgárnak és parasztnak megérte a ráfizetést, hogy a fiából sousprefet, postafőnök, vagy vizsgálóbíró lett, mert ezekben a francia vigjátékban oly sokszor és oly nagy passzívóval kifigurázott alakokban testesült meg a tekintélyről, rangról, ariválásról alkotott legszebb elképzelése. A szellemileg, vagyoniilag és történelmileg magasabb fekvésű rétegek számára a bürokráciában való elhelyezkedés már nem volt túlságosan vonzó, mert politikai és érdekeltiségi befolyásokkal összejelmonódott vezető állásokon kívül a bürokrácia Franciaországban nem jelent hatalmi pozíciót sem. A politikára való közvetítés befolyása minimális: választási praktikákra legfeljebb a gyarmatokon, vagy az Alpes Maritimes eldugott hegyi falvaiban lenne módja. Nem is packázhat túlságosan a kezéigyebe eső polgárokkal, mert folytonosan függ tőlük a gyakran ismétlődő választások révén, melyeket a legbefolyásoshatatlanabb tisztaság jelleméz Franciaországban. A francia köztisztviselő politikai befolyása tehát jóformán csak annyi, amennyit nagy számánál fogva a szavazóurnák előtt jelent.

Az utolsó években a francia közhivatalnoktömegek politikai magatartása fokozatosan megváltozott. A rentier fia nem kapta hazulról az apánást, mert a járadékpapír nem jövedelmezett, a paraszt nem tudta fedezni a sousprefet fia őr háztartásának szükségleteit a mezőgazdasági válság miatt. A köztisztviselő egy szép napon azt vette észre, hogy csak a fizetéséből kell megélnie, a fizetése eredetileg is kevés volt s a frankstabilitás után sem emelkedett olyan mértékben, amilyen mértékben a frank értéke csökkent. Ezer-ezerkétszáz frankos köztisztviselői fizetés ma is nagy dolog Franciaországban, ahol közben az élet ugrásszerűen megrágt. Első sorban ez az oka, hogy a köztisztviselők szilárd politikai frontja megdőlt s a francia bürokrácia egyre inkább eltávolodott bal felé. A

Új külpolitikai irányzat kezdődik Magyarországon

Bethlen István lesz Magyarország állandó népszövetségi megbízottja

Magyarország a Népszövetség keretein belül ugyan, de nyomatékossabb formában szándékszik fellépni egyes kérdésekben

Budapest, október 31.

Gömbös magyar miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter sikeres ankarai, majd szófiai látogatása nagyon felajzotta a magyarországi politikai körök érdeklődését és tevékenységét. Az ankarai és szófiai tárgyalásokról sokféle hír és magyarázat lóg a levegőben s bár hivatalos helyeken érdemlegesen még nem nyilatkoztak a felmerült kérdésekről, komoly körökben is beszélnek, hogy esetleg új külpolitikai irányzat kezdődik Magyarországon azoknak a tapasztalatoknak alapján, amiket a miniszterelnök és a külügyminiszter a külföldön szereztek.

Élénken tárgyalják például azt, hogy a magyar kormány a Népszövetséggel kapcsolatban is döntő elhatározásra készül. Pár héttel ezelőtt már forgalomba kerültek olyan híresztelések, hogy Magyarországra nagyon hatott a német példa s talán nem lehetetlen az sem, hogy Németország után Magyarország is kilép a Népszövetségből. Ezek a híresztelések, természetesen nélkülöztek minden komoly alátámasztottságot.

annyi azonban bizonyosnak látszik, hogy Magyarországon egyre erősödik az a felfogás, amely a Népszövetségtől sokkal határozottabb fellépést követel bizonyos kérdésekben s a magyarországi hivatalos politikai körök is elkezdettnek látják az időt, hogy Magyarország is határozottabb formában lépjen föl a Népszövetségnél többrendbeli érdekesnek látszó kérdése megoldása érdekében.

Gömbös miniszterelnök, egyébként, vasárnap délelőtt kihallgatásra jelentkezett a kormányzónál, hogy beszámoljon ankarai és szófiai látogatása eredményéről. A kihallgatásról magáról nem adott ki hivatalos jelentést, a Reggei című lap azonban ezzel kapcsolatban úgy tudja, hogy a Népszövetségnél való döntő jelentőségű fellépés ügye nagyon előrehaladt.

szocialista-párt már a legutolsó választásokon is nekik köszönhetette nagy gyarapodását és aki nyáron olvasta a francia köztisztviselőszindikátusok izgalmas kongresszusának tudósításait, kissé riadtan tette fel a kérdést: vajjon szocialisták-e még a francia köztisztviselők. Mert a beszédek túlnyomó része inkább kommunista, mint szociáldemokrata volt s a rezolúciók, amelyeket elfogadtak, szintén szélsőforradalmian követelődtek és kíméletlenek. Statisztikai tény, hogy 1931-ben tizenkétezer francia tanító volt kommunista s az ideitannító-kongresszus augusztusi ülésén túlnyomó többséggel elfogadták azt az indítványt, hogy

Értesülései szerint Gömbös elhatározta, hogy Apponyi helyébe Bethlen Istvánt küldi ki Magyarország állandó képi-selőjeként Genfbe s Bethlen Istvánnak igen nagy horderejű szerepet ad a Magyarország és a Népszövetség közötti viszony további irányítása kérdésében.

Bethlen István kiküldetésével kapcsolatban, természetesen, további elképzelések kavarognak s bár a dolgok ebben a pillanatban még tárgyalás alatt állanak, mégis úgy látszik, hogy a kormány elvileg elkészült a tervével s mindössze a Németországi választások eredményeit kell megvárnia, hogy az elméleti elgondolásokat gyakorlatilag megvalósítsa, illetve megvalósításukat megkísérelje.

A Reggel című lap azt is tudja, hogy eloben már Bethlen István is elfogadta a neki szánt nagyhorderejű szerepet,

Magyarország nem lép ki a Népszövetségből

A Reggel még kihangsúlyozza, hogy egyáltalában nincs szó Magyarországnak a Népszövetségből való kilépéséről, amint ezt bizonyos körökben hirtelik, ellenkezőleg: Gömbös és Kánya arra számítanak, hogy Bethlen István fellépése Genfben szép és nagy eredményekkel jár majd.

A sok, de mind nagyon óvatosan megfogalmazott mondat között csak találgatva és következtetve lehet megindulni. Összeszedve és egymás mellé állítva az eddigi és a mostani híreket, valószínűnek látszik az, hogy

Magyarország valóban elkezdettnek látja az időt arra, hogy a Népszövetség keretein ugyan, de erőteljes harcot indítson érdekei hathatósabb elismertetése érdekében.

Németország kilépése a Népszövetségből érzékenyen sújtotta a nemzetek legfelsőbb politikai fórumát. Kétségtelen, hogy

mielőtt azonban kimondaná a döntő szót, előbb háromhetes felolvasó körútra megy Angliába s ennek a felolvasó körútnak az eredményétől teszi függővé, hogy vállalhatja-e a neki felajánlott feladat elvégzését, vagy pedig tanácsosabbnak tartja az ország szempontjából visszautasítani azt.

Ezt a megfogalmazást talán úgy kell érteni, hogy Bethlen István tapogatózó körútra indul Angliába s ha ott olyan tapasztalatokra tesz szert, amelyek a terv szempontjából kedvezőek, úgy a kormány tervét kivihetőnek tartja és vállalkozik is a Népszövetségnél való fellépésre, ha pedig az angliai körút további óvatosságra inti majd, úgy nem fogja ajánlani a kormánynak sem, hogy az elvileg elfogadott külpolitikai elképzelések gyakorlati megvalósítását már most megkísérelje.

amennyiben újabb állam, vagy éppen államok követik Németország példáját, úgy a Népszövetség teljesen felbomlik, mert már nem lesz egyéb, mint néhány állam szövetsége. Gömbös és Kánya külügyminiszter ankarai és szófiai látogatása valóban súlyos jelentőségű lehet abban a pillanatban, ha ez a három annyira érdekelt állam egyöntetűen lép föl Genfben és mondjuk — a teljes egyenjogúsítást követeli azoknak az elveknek az alapján, amelyek Németországot is kiugraták a Népszövetségből.

A jelek azt mutatják, hogy Olaszország támogatására számíthatnak és Anglia is engedékeny lesz, mert Anglia most már inkább nézi a Népszövetség érdekeit és a leszerelés kérdésének legálább félig elfogadható megoldását, mint Franciaország sok tekintetben egyéni szempontjait.

Természetes, hogy ebben a pillanatban

nem ura, csak alkalmazottja az államnak s mint alkalmazott, most osztályharcú viszonyba került a munkaadóval.

Daladier úgy akarta redukálni a tisztviselő fizetését, mint egy gyárigazgató, aki csökkenteni szeretné az üzemi költségeket, Leon Blum szocialista kötelességnek tartotta, hogy a dolgozók kis bérét megvédje a megcsönkítéstől, a jobboldal pedig, régi szokása szerint, felhasználta az alkalmat, hogy segítsen megbuktatni egy baloldali kormányt, amely, ha redukálni akarta is a tisztviselőfizetéseket, kettőt egész bizonyosan nem akart: fasizmust és háborút.

még mindez csak következtetés és találgatás,

az események azonban nagyon is ug. alakulnak, mintha a világháború vesztes államai közös felvonulásra készülnek a győztes államokkal szemben azért, hogy a Népszövetség közvetítésével békésen és diplomáciailag vadják ki egyenjogúsításukat.

Hogy aztán mi lesz ennek a békésen és diplomáciai célkitűzésekkel induló nagy harcnak az eredménye, azt majd a jövő mutatja meg.

Meghalt PAINLEVÉ
volt francia miniszterelnök

Páris, október 31

Vasárnap reggel párisi palotájában, 70 éves korában, szívgyengeség következtében meghalt Painlevé volt miniszterelnök és többszörös miniszter, akivel Franciaország régebbi életének legjellegzetesebb alakja távozott el az élők sorából. A neves politikus temetése november negyedikén, szombaton lesz, tehát a halál után közel egy héttel. A kormány és a párisi társadalmi egyesületek ugyanis pompás végtisztességgel akarnak búcsút venni az egykor olyan neves államférfitől.

Az új Törökország nagy ünnepe

Ankara, október 31

Kemál pasa „Új Törökországa” vasárnap ünnepelte fennállásának tizedik évfordulóját. A szovjet-küldöttségen kívül, amelynek érkezéséről már közöltünk jelentéseket, megérkeztek vasárnapra Bulgária, Görögország és Magyarország küldöttségei is.

Az ünnepséget katonai díszszemle zárta le s ennek keretében Kemál pasa nagy beszédet mondott eddig elért eredményeiről és Törökország jövőre célkitűzéséről.

A leányt elcsábította, fivérét leszúrta

Galac, október 31

Jacovici Anton 23 éves fiatalembernek valamelyik ismerőse tudomása hozta, hogy hugát, egy Stoicof Nicolae nevű tullecei legény elcsábította. Jacovici elhatározta, hogy felkeresi Stoicofot és elégtételt kér tőle olyanformán, hogy hugát feleségül kell vennie. Tulceába utazott, ahol a Rankof-korcsmában ráakadt Stoicofra, akinek rögtön elmondta, hogy mit akar. Stoicof, aki már előzőleg a sárka földig leitta magát, szitkozódással válaszolt az ajánlatra, majd hirtelen dühében előrántotta kését és Jacovici nyakát teljesen elmetasztta. A szerencsétlen fiatalember nyomban meghalt. A gyilkos legényt letartóztatták.

Litvinov megérkezett Párisba, de sehosem mutatkozott

Páris, október 31.

A Washington felé utrakelt Litvinovot vasárnap délutánra várták Párisban, azonban hiába, mert az orosz külügyi népbiztos vagy elkerülte a francia fővárost, vagy rangjarejtve szállott meg valamelyik szállodában.

A lapok szerint a francia diplomácia-nak föltétlenül van tudomása Litvinov hollétéről, hiszen a hajó, amely az orosz külügyi népbiztost szállítja, két nap múlva indul s így Litvinovnak okvetlenül francia területen kell tartózkodnia. A külpolitikai riporterek egyébként kistították, hogy vasárnap Paul Boncour külügyminiszter sem tartózkodott Párisban s így máris készen van a következtetés, hogy

Litvinov és Paul Boncour valahol vidéken találkoztak és tárgyaltak egymással.

Ez azonban csak lapkombináció, amit semmiféle elfogadható jelentés nem erősít meg.

Nem enyhült a palesztinai helyzet

Ujabb összetűzés a felkelő arabok és angol katonák között

Véres bosszura készülnek a zavargó arabok

Jeruzsálem, október 31.

Az arab zavargások egyre tartanak Palesztinában.

Jeruzsálemben vasárnap újabb összetűzésre került sor a felkelő arabok és az angol katonaság között.

Az arabok ismeretlen forrásokból bombák- Az arabok ismeretlen forrásokból bombákkal szerelték fel magukat és ezekkel támadtak a katonaságra.

Ez az új harc Jeruzsálem Óváros nevű negyedében zajlott le.

Az arab felkelők 13 bombát dobtak a katonaságra, mire az felvette a harcot

és állandósított fegyvertűzzel üzte vissza a támadókat.

A katonaság fegyvertűzzel 3 halott és 17 sebesült újabb áldozata volt. A jelentés nem szól arról, hogy a felkelők bombái milyen kárt tettek az angol katonaság között.

A lázadás lecsendesítésére alig van remény s így

a katonaságnak egyre fokozottabb erővel kell fellépnie.

Az angol kormányzó szombaton magához kérte az arabok vezérét, hogy a béke helyreállítása érdekében tárgyaljon vele.

A tárgyalás hosszú volt, de nem járt ki-elegendő eredménnyel. Vasárnap a jeruzsálemi arab lap hatalmas betűkkel hozta az arabok álláspontját: **nincs béke addig, amíg az áldozatokat, a katonaság sortűzeivel leterített halottakat az arabság összesen meg nem bosszulja.**

Egyes hírek szerint az angol kormányzó erősítést kért kormányától s egyidejűleg megtiltotta a kivándorló hajóknak, hogy bármelyik palesztinai kikötőben kikössenek.

Cyprus szigetén már több kiránduló és kivándorló hajó vesztegel és várja a fejleményeket.

Hamis tanuvallomás miatt letartóztatták a Lubbe-pör egyik tanuját

Berlin, október 31.

A Van der Lubbe-ügy hétfői tárgyalásán Taneff bolgár vádlott ügyét igyekeztek tanukihallgatásokkal tisztázni. A bizonyítási eljárás legfontosabb tanuja Taneff szállásadója, Sönke volt, akinél Taneff valódi nevén nyolc napig lakott.

A tanu mindenekelőtt titkoltak az elen, hogy ő kommunista lenne, vagy bármi az lett volna. Taneff Bukaresztben ismerkedett meg. Ő hadifogoly volt, Taneff pedig munkát keresett ott. A birodalmi gyűlés palotájának felgyújtása előtt néhány nappal Berlinben találkozott

Taneff. Közben nem hallott és nem tudott bucaresti barátjáról semmit s így nagyon megörvendezett, amikor Berlinben viszontlatta. Taneffnél nem volt sem táskák, sem egyéb cók-mók s így könyörületből hívta meg, hogy lakják nála, ameddig valamilyen elhelyezkedést talál.

Az elnök különféle kérdéseket tesz fel a tanunak, aki megzavarodik. Aztán újabb tanukihallgatások következnek, a melyekből

az elnök megállapítja, hogy Sönke eskü alatt hamisan vallott s ezért elrendeli a letartóztatását.

Különös ünnep Nagylakon

A lakosság lelkesen megünnepelte a csehszlovák köztársaság 15 éves fennállását

Arad, október 31

A közeli Nagylak községben egészen fures és szokatlan ünnepség volt. A község tót lakossága a csehszlovák köztársaság 15 éves fennállását ünnepelte meg fényes külsőségek között. Az ünnepségek rendezőse a nagylaki Socol-egyesület volt, amelynek tagjai egyenruhában vonultak fel az ünnepélyen és egyenruhában vonultak el Serban Mihály volt kisebbségi miniszter előtt is, aki egyenesen ezért az ünnepélyért rándult át Nagyváradról Aradra, illetve Nagylakra.

Serban az ünnepség díszszónoka volt. Hatalmas beszédben méltatta a Romániával szövetséges Csehszlovák köztársaságot és az osztrák-magyar monarchia szétbomlásztásában olyan nagy szerepet játszó híres cseh légionisták szerepét és tevékenységét.

Az ünnepség lezajlása után a volt kisebbségi miniszter fogadta a B. L. munkatársát, aki a kisebbségi miniszterium

kérdésével kapcsolatban kért tőle felvilágosításokat. Serban kijelentette, hogy a kisebbségi miniszteriumnak semmi önálló hatásköre nem volt és nincs ma sem, ez csak egyik miniszterelnökségi osztály, véleményezői és javaslattevési joggal. Dolga azonban nagyon sok van a kisebbségi miniszteriumnak, mert a miniszterelnökséghez beérkező mindenféle panaszok és más ügyek legalább egyegyedrésben a kisebbségektől erednek. A kisebbségi miniszternek tehát minden miniszteriumi reszorthoz értenie kell, hiszen a panaszok a legkülönbözőbb természetűek. Kisebbségi miniszternek lenni tehát nagyon nehéz dolog.

Munkatársunk megkérdezte Serban Mihályt, hogy miért nem ment el Szegedre, ahová mint a volt szegedi táblai elnök fiát olyan szívvelyesen meghívták az ugynevezett szegedi hét alkalmából. Serban kijelentette, hogy nagyon vágyott Szegedre, de éppen beteg volt s ezért nem utazhatott.

Brătianu Dinu, Averescu és Goga

vonultak fel vasárnap a kormány ellen

Csendőrtiszteket bántalmazták a cuzisták

Bukarest, október 31.

A belpolitika vasárnapi eseményei az ellenzék kormánybuktató akciójának a jegyében állott.

Különösen az olíberálisok cámpolungi gyűlése folyt le izzó hangulatban, amint ez egyébként a párt vezérkarának szombati határozatait után várható is volt.

Az olíberálisok, — úgy látszik, — valóban ki akarják fejleszteni a kormányval szemben a polgári ellenállást, ugyanakkor, amikor a parlamenten belül makacsul obstruálni akarnak. A jelek szerint nem egészen indokolatlan a kormánylapnak, a „Dreptatea”-nak az a vádja, hogy utánozni akarják azt az ellenzéki küzdelmet, amellyel a nemzeti-parasztpárt 1923-ban megbuktatta Brătianu Vintila kabinetjét s alig félesztendővel a nagy gyulafehérvári gyűlés után kezébe ragadta a hatalmat.

Az olíberálisok cámpolungi népgyűlésének

Brătianu Dinu, a párt első alvezére volt a főszónoka. Éles hangon vádolta a kormányt és a nemzeti-parasztpárt uralmát, amely, szerinte, a teljes tönk szélére juttatta az országot. A gazdasági leromlás mellett eluralkodik az országban az anarchia.

Majd kijelentette, hogy amennyiben a nemzeti-parasztpárt nem adja át önként három évre a kormányzást a liberális-pártnak, úgy a párt maga fogja átvenni a hatalmat, annak a nagyszabású tömegtüntetésnek a nyomán, a melyet november 15-én, a parlament megnyitásának a napján rendeznek a fővárosban.

AVERESCU SÁRGAINGESEI valóban felvonultak vasárnap Turnu Severinben, a marsall szűkebb pátriájában.

A népgyűlésen Averescu nagy beszédet mondott. Megvallotta, hogy már régebben terve vette fegyverkezett pártgárdának a megszerzését, azzal a rendeltetéssel, hogy a választások idején védőcsapatokként, más-

kor pedig a párttagok nevelésének, fegyelmzésének és a propagandának az eszközeként használja fel. A sárka szín a rend színe, — szögezte le ezután a marsall, majd feltette magának azt a kérdést, amit gyakran vetnek fel, szerinte, politikai körökben:

— Mit csinál a marsall?
— Engedjék meg, — válaszolta, — hogy a marsall is megkérdezze, mit csinálnak a többiek?

— Most megadtam a jelt, — folytatta a továbbibban Averescu, — de még nincsenek elegend, akik megértették. Ezért folytatni kell az államhü elemek toborzását.

A harc célja: minden eszközzel véget vetni a tisztességtelenség és gyalázat jelenlegi állapotainak s mielőbb helyreállítani az ország tekintélyét és hitelét úgy a belföldön, mint a határokon kívül.

GOGA CRAIOVABAN

tartott gyűlést. Lényegében ugyanazokat a fajtiszta izü eszméket hangoztatta, mint előző népgyűlésein. Ő a nemzeti öptudat és önértel felébresztését tűzte ki céljául, — mondotta, — hogy megmentse az országot.

CUZISTA KONGRESSZUS

ZAVARGASOKKAL

A románmegyei cuzista szervezet vasárnap délelőtt zajos kongresszust tartott, amelyen főleg főiskolai hallgatók vettek részt. A kongresszus megnyitó gyűlésének a lezajlása után a résztvevők tüntető menetben a város központjába akartak vonulni, de csendőrkordon állta el utjukat.

A cuzista tüntetők és a csendőrök között tusakodás keletkezett, amelynek hevében a diákok Teutu és Satcoianu csendőrhadnagyokat bántalmazták, előbbinek pedig teljesen összetörték a gépkocsiját.

Az összetűzésnek a karhatalom csak nehezen vetett véget.

Alig egy félóra elmúltával ismét nagyobb cuzista csoport verődött össze s a város központjában több üzletnek betört a kirakatát. Ismét karhatalom lépett fel ellenük s ez alkalommal megint veredésekre került sor. A tusában több diák is megsebesült.

MANIU NEM KIVAN TALALKOZNI VAJDAVAL

Ismeretes, hogy Popovici Mihály igazságügyminiszter erdélyi szemlekorutján hosszasan tárgyalt Maniuval Badacsonyan.

Kormánykörök szerint az igazságügyminiszter csak azért kereste fel Maniut, hogy vele a Patria nyomdájának a kérdését rendezze, tekintettel arra, hogy a nyomda részvénységére a Maniu néven szerepel, bár a nemzeti-parasztpárt tulajdonát képezi.

Amint megirtuk, Popoviciának állítólag arra is megbízatása volt Vajda miniszterelnöktől, hogy találkozást készítsen elő közte és Maniu között, Pop Csicsó kamarai elnök konopi birtokán.

Maniu környezetéből kiszivárgott hírek szerint Maniu kitérően felelt az ajánlatra s arra hivatkozott, hogy most nagyon el van foglalva, nincs ideje, viszont azt sem tudja megmondani, mikor fog ráérni arra, hogy Konopra utazhassék.

Meghalt Calmene professzor

Páris, október 31

Calmette Albert, francia egyetemi tanár, aki a legismertebb bakteriológusok egyike volt, 70 éves korában meghalt. A világhírű tudós halálát influenzából keletkezett komplikáció okozta.

Az elhunyt tudós nevéhez a tuberkulózis elleni szérum feltalálása fűződik.

Calmette nevével legutóbb az emlékeztetés lübecki szérumbotrány kapcsán foglalkozott a világsajtó. Egy lübecki orvos tanár ugyanis Calmette-féle védőoltással látott el több csecsemőt, akik ebbe belehaltak.

Baradlai László:

„Voltemberek“

Szatmár, október 29.

Akárhová megyünk manapság, akármerre nézünk, mindenütt összetalálkozunk a „volt-emberekkel“.

A törvényszéki bíróval, aki csak volt törvényszéki bíró, az ezredessel, aki csak volt ezredes, a szatóccsal, aki csak volt szatócs, a volt tisztviselővel, a volt munkással, a volt házmeesterrel, a volt ügyvéddel.

Az emberrel, aki csak volt ember.

Rikkancshoz az ujság.

A rikkancs, ha nincs ujságja, csak volt rikkancs, a kereskedő, ha nincs üzlete, csak volt kereskedő, a favágó, ha nincs fejszéje, csak volt favágó, az ember, ha nincs munkája, csak volt ember.

Ilyen volt emberek találkoztak össze dél előtt a szatmári törvényszéken. Mindenki csak volt egyszer valami. A vádlottak közül az egyik: Sztarinka Lajos például főportás volt a Dácia-szállodában. A másik vádlott: Pop Árpád, banktisztviselő volt Bukarestben. Most azt mondja róluk a szigorú ur, aki az ügyészi talárt viseli és hivatali kényszerből szív helyett paragrafusok dobognak komor, fekete tógája alatt, hogy gonosztevők. Rabló-támadást követtek el Szilágyi Sándor, Tárcsa Vasile és Séra József ellen.

Nem gazdag kereskedők és nem bankárok a sértettek. Szilágyi Sándor kereskedő volt, amíg be nem csukott. Tárcsa Vasile iparos volt, amíg a krízis ki nem ütötte kezéből a szerszámot és Séra József végül, ember volt, mindaddig, amíg egy golyó tőből le nem szakította a karját és reszketővé nem tette a fejét. Körülbelül 1916-ban.

Most Szilágyi Sándor, a hajdani kereskedő, furulyát árul. Faluról-falura megy, országutakat jár, a kutyák ugatják, a csendőrök igazoltatják, a hűvös éjszakák harapják. Tárcsa Vasile egy utépítésnél segít szurkot főzni és Séra József megmaradt félkarjával cipőt takarít a korszón.

A volt főportásnak öt gyermeke van.

A volt banktisztviselőnek csak négy.

A gyerekek enni akarnak.

Az asszonyok is.

A volt emberek szintén.

Összeálltak hát a volt főportás és a volt tisztviselő. Összeállt hát a két jelenlegi főportás, mert nem tudták a legfőbb nyomorúságot elviselni. Összeálltak, megforgatták, megkavarták keserveiket és arra a meggyőződésre jutottak, hogy nincs más út: csak rabolni kell.

Kiállt tehát a két megpörköltödött ember, miként hajdan Rózsa Sándor, a szegénylegények utjára.

Arra az utra, amelyen a szegény legények indultak furulyát eladni, utat építeni, cipőt takarítani.

A szegénylegények összetalálkoztak a szegény legényekkel.

A nyomorékot egy úttal földre terítették.

A volt kereskedőre és a volt iparosra rárdítottak:

— Állj! Ti csempészek vagytok. Magyarországra akartok szökni, azért mentek itt a határ felé. Mi rendőrök vagyunk.

Megállt a két szegény legény. Nagy ur a szegénység szemében a rendőr. És hogynem álltak volna, hogy rendőrökkel kerültek szembe, amikor azzal kezdték, hogy a leghevítványablat, a leggyengébbet egy úttal a földre terítették. Azután, mikor rájuk is zuhogott a pofonostól, akár meg is esküdtek volna, hogy valódi, hamisítatlan rendőrökkel hozta össze az ördög őket.

Ötszáz furulya, az egyiknél tizenhárom magyar pengő, a másiknál 85 lej és egy ócska áll szövet volt a zsákmány. A nyomoréknál semmi sem volt. Takarékoskodnak az emberek. Inkább piszkos cipőben járnak, mintsem pénz adjanak a takarításért.

Elvitték a zsákmányt a főportás és a fő tisztviselő.

A volt kereskedő és a volt iparos követték őket messziről, mint a kutya követi azt, aki az egyetlen darab csontot elkaparintja előle.

Csak az volt furcsa, hogy az állítólagos rendőrök a nyomorfértályba mentek és ott szesziztek a zsákmányon. Gyanús volt ez az igazi rendőrtől szaladtak. Az igazi rendőr fogta le az állandókat és tömlőbe vitte őket.

Most a tárgyaláson találkoznak a volt emberek.

Nem kívánjuk mi a megbüntetésüket, — mondják a károsultak, — mi is tudjuk, hogy mit jelent a nincs. Adják nekünk vissza a holmijainkat és ezeket eresszék utjukra, isten áldja. Elég nagy kereszt nekik a nyomorúságot viselni.

Egyiknél öt, a másiknál négy gyerek sir.

Egyiknél öt, a másiknál négy gyerek kopial.

Egyiknél öt, a másiknál négy gyerek köhög.

Négy hónap az egyiknek. Négy hónap a másiknak.

Ennyi csupán, mert a bírói jóindulat enyhít a paragrafusokat talált.

A volt emberek az ítélet után lekezelnek egymással. A sértettek kezét nyujtanak a sértetteknek.

— Mint a testvérek.

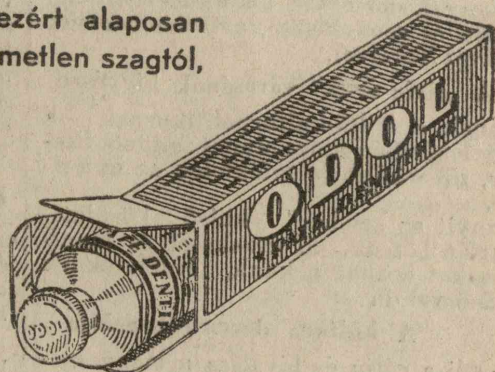
Az Odol

fogpép megtisztítja

a fogakat és megőrzi azok épségét

Az ODOL-fogpép finom pora pedig megóvjaa a fog zománcát. Az ODOL-fogpép nagymennyiségű kolloid alkatrészt tartalmaz és ezért alaposan megtisztítja a fogakat, megszabadítja őket mindenféle kellemetlen szagtól, csírákanyagtól és tisztatlanságtól. — Az

ODOL
FOGPÉP

kompos izü, frissit, üdit.

Megtörtént a román-bolgár királytalálkozó,

amelynek óriási fontosságot tulajdonítanak

Létrejön-e a balkáni blokk?

Bukarest, október 31.

A román-bolgár királytalálkozó, amelyről szombaton az a hír járta a fővárosban, hogy esetleg még a vasárnap délután folyamán megtörténik, hétfőn ment végbe a Duna vizén. A nagyjelentőségű találkozó időpontja körüli találgatásra az a körülmény adott okot, hogy Panoff ezredes, Boris bolgár király szárnysegéde, pénteken és szombaton Bukarestben időzött a szombaton délután gépkocsin, sietve, Giurgiuba, illetőleg a Giurgiual majdnem pontosan szemben fekvő Ruscsuk bolgár dunai kikötőbe utazott. A szárnysegéd utjáról köz tudomásu volt, hogy a két uralkodó küszöbön levő találkozásának az előkészítésével áll összefüggésben. Abból, hogy a bolgár ezredes már szombaton délután Ruscsukba érkezett, arra következtettek, hogy a találkozó már vasárnap meglesz.

A szárnysegéd azonban Ruscsukból még Szófiába utazott, ahol vasárnap jelentést tett Boris királynak bukaresti küldetése eredményéről. Ennek megfelelőleg aztán a bolgár uralkodó vasárnap este indult utnaka Ruscsukba, ahova hétfőn reggel érkezett meg Musanoff miniszterelnökkel a külügyminiszterrel együtt.

Ugyancsak vasárnap este indult Giurgiuba Vajda miniszterelnök és Titulescu külügyminiszter, akik az éjszakát a kikötővárosban töltötték. Maga Károly király hétfőn délelőtt negyed 10 órakor érkezett meg a giurgiui Ramadan-kikötőbe, ahol a miniszterelnök és a külügyminiszter várta.

Az előre megállapított program szerint Boris király és Musanoff miniszterelnök délelőtt fél 10 órakor indult el a ruscsuki kikötőből Giurgiuba a „Maritza“ nevű

jachton. A bolgár uralkodót a román parton Károly király fogadta. Az ünnepélyes üdvözlések után Boris király Károly király kíséretében megsejmelte a tisztelekre kivonultatott díszszázadot, majd a két uralkodó, Vajda és Musanoff miniszterelnökök és Titulescu külügyminiszter kíséretükkel a „Stefan cel Mare“ nevű román királyi jacht fedélzetére szállt s áthajóztak a ruscsuki kikötőbe, ahol megismétlődött az előbbi ünnepség. Károly király szemlét tartott a bolgár díszszázad

fölött s megtekintette a feldiszitett kikötőt.

Ezután a két uralkodó kíséretével együtt visszazsált a Stefan cel Mare fedélzetére s miközben a jacht újra kifutott a kikötőből a Duna közepére, megkezdődtek a megbeszélések.

Károly és Boris király, valamint a három államférfi együtt is ebédelt a jachton, a kora délutáni órákban pedig a találkozó végetért. Károly király visszakísérte a bolgár uralkodót a ruscsuki kikötőbe.

Miről volt szó?

A határozottan történelmi jelentőségű találkozásnak az eredménye iránt nem csupán a két közvetlenül érdekelt országban, hanem az egész európai diplomáciában élénk érdeklődés nyilvánul meg.

A két uralkodó közötti megbeszélés tárgya ugyanis a balkáni blokk létrehozása volt, amelyet illetőleg, állítólag, már sikerült előzőleg összehangolni a francia és olasz érdekeket. A két uralkodó közvetlen érintkezésének az volt a célja, hogy tisztázza azt a kérdést, milyen feltételek mellett járulna hozzá Bulgária ehhez a blokkhoz s mit hajlandó Románia ennek érdekében áldozni?

Beavatott körökben úgy tudják, hogy a két államfő megbeszélésén Károly király és Vajda miniszterelnök jelentős engedményeket helyeztek kilátásba Bulgáriának a dobudzsai bolgár kisebbséggel való bánásmód terén.

Már a közeli napokban ki fog derülni, sikerült-e a bolgár igényeket annyira kielégíteni, hogy a balkáni blokkot megalkulnak lehessen tekinteni?

Ne kísérletezzen egészséggével. Kérje Ön is kimondottan eredeti „OLLA“ GUM-ot. „OLLA“ GUM-ot mely megóvja egészségét.

KÖMÜVES LAJOS RIPIORTJA:

Meg kell teremteni az erdélyi városok magyar kulturszövetségét

Beszélgetés egy magyarországi költő-kulturpolitikussal — Nem politikusoknak, hanem tudósoknak, nagy gondolkodóknak, íróknak kell a béke művét felépíteni

Kolozsvar október 31.

Irodalmi vendége volt Kolozsvarnak. Költő és kulturpolitikus, Magyarországról jött erdélyi íróbarátait meglátogatni. Ahogy a beszélgetésből kivettem, nem pusztán rokonszenvi és udvariassági látogatás volt ez. Térei Kuthy Sándor a vendég, akinek nevével a Nyugat olvasói többször találkoztak. Térei Sándor a költő az 1910-es évek halkszavú, bensőséges lírájú parnassien poétája. Erdélyi látogatásával kapcsolatban minket nem a költő érdekel. A mi szempontunkból Téreiében a kulturpolitikus az apanya cikünknek, mert az anyaországból hozzánk jött vendég kulturvonatkozásában találkozik az erdélyi urbanus kultura összefüggéseivel.

Annnyit már tudtam róla, hogy a magyarországi vidéki városok kulturszövetségének igazgatója. Ez az intézmény Klebelsberg Kunó egyik alkotása. Hogy mi a célja és rendeltetése, azt elmondatjuk magával Téreiével.

A „civis urak” városának ügyésze

Ennek a költő-kulturpolitikussal a megjelenésében nincs semmi feltűnő. Szerény, sőt inkább jelentéktelen az exteriőrje.

Ennyit az „ember” külső körülményeiről (Lássuk, mi érdekeset és tanulságosokat hozhat nekünk, erdélyieknek a belső valója)

A kultura decentralizációja

— Mi a célja és hivatása a magyarországi városok kulturszövetségének? — Ez volt az első kérdésünk. Térei halkan és szerényen válaszol.

— A vidéki városok kulturszövetségének gondolata Debrecenből indult ki. Ehhez a gondolathoz elsősorban az egyetemi városok, Szeged és Pécs csatlakoztak. Ez érthető is. Aminthogy érthető, hogy Debrecenben sarjadt ki a kulturösszefogás gondolata, amelynek tartalmát egyetemen foglalták össze: decentralizáció. Éreztük, hogy a kulturközpont, Budapest mellett teljesen elhanyagolt moszkói vagyunk az országnak.

Egyetemi városok az avantgardisták

— Hogy miért indult el a mozgalom Debrecenből? Természetes adottságok döntötték ezt el. Debrecenben volt a legregibb könyvnyomtató műhely. Jogakadémiaja és tehologiaja korban és színvonalban egyivásu volt a budapestivel. A két másik egyetemi város szintén a századok mélyébe nyúló műveltségi tradíciókkal dicsekedhetik. Szegednek például már a XVII. században „zenetanodája” volt. Pécsnek, Nagy Lajos korában egyeteme. Ez a szerencsésen szövetkezett kulturális hármasszövetség kapcsolta be és organizálta a többi városokat, sőt kisebb községeket is a decentralizáció egységes gondolatába.

Térei szinte olvas a gondolataimban, mert minden kérdés nélkül ezekkel tér ki mondanivalóinak irányából.

Politikamentes kulturszövetséget Erdélyben!

— Nem gondolja, hogy a példa Önöknek, Erdélyieknek is követésre méltó, sőt eoraszertűen szükséges. Nézetem szerint innen kell kiindulnia Kolozsvarról. A magy, illetve országos politikának, a szó parlamenti értelmében ehhez nincs sok köze. Sőt talán jobb is, ha nem hivatalosan, indítják be a kulturszervezkedést. Itt Erdélyben is így nevezném el:

Erdélyi városok magyar kulturszövetsége.

Íróknak és művészeknek kell a mozgalom

BÉRBEADÓ NYOMDAVÁLLALAT SZATMÁRON.

Szedőgépekkel és teljesen modern felszereléssel rendelkező nyomdávalalal bérbeadó. A nyomdávalalal több évtizedes klientálával rendelkezik és szerződéssel biztosítva van részére egy 8 oldalas napilap és több hetilap elkészítése.

A bérbeadás részletes feltételei megtudhatók a Szamos politikai napilap kiadóhivatalában, Szatmár, (Str. Cuza Voda 4.).

élére állania s ehhez a nagystílű építőmunkához segítségül kell hívni az itt élő egész magyar társadalmat. Tudom, hogy a macénások kihaltak. Kihaltak és leszegényedtek.

Állami támogatásra számítani nem lehet, de ha minden magyar ember Romániában filléreivel mecénásává válna ennek a nagy ügynek, csodákat tudnának produkálni.

A város és falu magyarságának egytestvéri vérkeringése indulna meg s a haladó tagok a magyar műveltség piros vértessékeivel felszaporodva, új, virulens életet kezdenének. Elmondom, hogyan csináltuk mi ezt az elhanyagolt Alföldön.

— Az alföldi városok elhanyagoltsága nem mai keletű. Az Önök városai: Nagyvárad, Arad, Temesvár, de főleg Kolozsvar, már békében is kegyetlebb részei voltak a történelmi Magyarországnak, mint az alföldi városok. Ez szántszándékos politika volt, amelynek erődje a régi nemzetiségi politika taktikájában rejlett. A mi városaink ezzel szemben a porban és sárban elszünyedtek. Ma már ott tartunk, hogy minden magyar város és község, számszerint huszonhatan, tagjai a kulturszövetségnek.

A száz év előtti kolozsvari példa új életre kél

— Csak egy dologra utalok. A múlt évben, a mi példánkon felbuzdulva megalakult a kulturális egyesületek szövetsége. Ennek a programja többek között minden évben tíz magyar író könyvének kiadása. És pedig tíz olyan tehetséges magyar író művének, akik eddig még egyáltalában nem juthattak szóhoz. És tudja-e mi adott erre példát? Egy száz év előtti kultursemény, amely éppen itt játszódtott le Kolozsvaron. Így történt:

— 1833-ban, tehát száz évvel ezelőtt, tízenkét különböző erdélyi városban és kastélyban lakó mágánas elhatározta, hogy az elparlagiasodott magyar nyelv és tudomány művelésére lapot alapít, amelyet négy éven keresztül kötelezően finanszíroz. Így teremtődött meg az Erdélyi Magyar Híradó, amelyre a tízenkét

alapító négyezer forint deficit megtérítésére kötelezte magát.

Ha száz évvel ezelőtt felbuzoghatott Erdély talajából a magyar műveltség megmentésének gondolata, száz év után éppen ideje, hogy e tízenkét ur egyéni felelősségét egész Erdély magyar tömegei példakövetően utánozzák.

— Vegye Ön az én látogatásomat akként, hogy ennek a gondolatnak elhíntésére jöttem Erdélybe.

— De van más realitása is a kulturszövetség eddigi működésének. Ez arra vonatkozik, hogy a nemzeti művelődés autarchiáját ki akarjuk szélesíteni határtulihorizontokra. Reális javaslattal fordultunk a kormányhoz. És azoknak, akik legalább egy hétig akarnak külföldre utazni tanulmány céljából, bárhova szó-

lő vizumjuk ne legyen több 1 pengőnél. Kérésünket teljesítették is.

Kultura és Hortobágy

— Beszéljen nekünk valamit az Önök Debrecenéről is. Mi a titka például Debrecen idegenforgalma fellendülésének?

— Tény, hogy Debrecennek aránylag legalább is olyan idegenforgalma van, mint Budapestnek. Hogyan csináljuk ezt? Az amerikai, az angol, olasz, vagy svéd turistát először végigkálauzoljuk a nagy erdők csodálatos látványain. Az egyetemeken. A kulturalkotásainkon keresztül mutatjuk be európai színvonalú látható jeleit. Azután kivisszük a Hortobágyra őket. Hogy mi a Hortobágy? Negyven-ezer hold sik terület olyan levegővel, amelyben hasonló káprázata egyetlen európai területre sincsen. Egyéni színe és ize van itt mindennek.

— És mi van a krematóriummal?

— Meg van, de még nem működik. A klíma nem engedi. Dacára annak, hogy annakidején a magyar kormány hozzájárult az építés engedélyezéséhez. Nem lehetett megakadályozni ezt, aminthogy tulajdonképpen a működését sem lehetett mert nincs erre semmi tételes törvény. Talán ide is átszökött azoknak a nyilatkozatoknak és különböző felekezeti piskópoknak nyilatkozatháborúja, amely a debreceni krematórium körül kavargott. Most arról van szó, hogy a krematórium esetleg magántulajdonban kezdje meg működését. Hogy ez mennyire aktuális, mi sem bizonyítja jobban, minthogy Debrecen városához több erdélyi család fordult, és pedig ezek között több katolikus is, akik halottaikat a debreceni krematóriumban akarták elhamvasztani.

Fel kell hasogatni az erdélyi humusz parlagát!

— De ne fejezzük be krematóriummal a beszélgetésünket, amikor termékeny életlehetőségekkel kezdettük. Nem a temető gondolatával, hanem életet teremtő maghíntés lelkességével jöttem ide, mert a testvéri együttérzés vérségi azonoságán keresztül azt szeretnők és azt izenjük Önöknek, hogy az erdélyi humusz parlagát fel kell hasogatni, falunak és városnak egy gondolatban kell összefogni: a magyar művelődés olyan céltudatos kiépítésével, amely az európai kultura bekezdítményében egyéni szolamával hívja fel a népek figyelmét.

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bélrángás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehérvér, kábultság, fülzúgás, halvány arszin, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” kesztrüv használata által sok esetben elmúlik.

Önbetörés, mint erkölcsi alibi

Csikszereda, október 30.

Néhány nappal ezelőtt — amint azt már megírtuk — ismeretlen tettesek behatoltak a Jánosi-Testvérek gyergyóújfalusi szatócüzletébe és 15 ezer lej értékű ékszert elloptak. Ugyanazon éjjel Solyom Ágoston gazdához is betörték, ahonnan készpénz és ruhaneműekben 7 ezer lej értéket vittek magukkal.

A bevezetett csendőrségi nyomozás során nem várt, de a mai időket szerfölött jellemző fordulatot vett a betörés története.

Régi dicsőségünk, hol késel az éji homályban...

Arad közönsége nem akar „szinpártolni”

Az aradi szinpárt megkezdése egyre késik. A szinpártulat már meg van szervezve és bátran mondhatjuk, hogy nagyon jó együttműködést alakítottak ide Aradon a magyar szinjátszás szolgálatába. És mégis az a helyzet, hogy a szezonnyitást egyre halogatni kell, mert, sajnos, nem sok reménnyel kecsegtet az új szinpárt. Ez ezúttal ennek a reménytelenségnek ezidőszert kizárólag Arad társadalmára az oka. Nagy hévvel, nagy lendülettel megindult Aradon egy „szinházmentő” akció, még akkor, amikor az aradi szinjátszási koncesszió kiadása aktualitást nyert, azonban, sajnos, már akkor félni kellett attól, hogy ez az akció csak szalmalángfelfújással kapott életre. És az aggodalom nem volt alaptalan: a szinházmentő bizottság albizottságokat delegált, ülésezett, — á lá Népszövetség, — de nem csinált semmit. Amikor aztán már egészen égetővé vált az aradi közönségnek a szinpártolás számára való

beszervezése, akkor a szinpártolók egy szervező-propaganda bizottságot delegáltak, amelybe számos agilisnak ismert, lelkesnek tudott személyiséget, — főképpen nőket, — választottak be. A bizottság azonban csak megválasztatot, de már születésekor halott volt. A „megválasztottak” úgy látszik, nem kérték a „megtiszteltetésből”, mert egymás után mondták le a propagandabizottság tagságát. Ki ezért, ki azért, — kifogás mindenkor akad, — de végeredményében valamennyi választott tag lemondott és most az a helyzet, hogy a bizottság jelenleg mindössze ifj. Szendrey Mihályból és Salgó Pál hírlapíróból áll.

Illetve dehogyan áll. A propaganda bizottság és vele együtt, ha a helyzet nem változik, az egész aradi szinjátszás ezzel a megalakult, de még nem született bizottsággal — bu-

A romlott vér következményei

A vér az élet kuforrása. Azonban az artritisz kúsnál a vér az, amely megmérgezte a hugyát által magát a szervezetet mérgezi meg, árasztja el furunkulussal, bőrbajjal, jelezve ezáltal a vér romlottságát. Ha a hugyav lerakódik az ízületekben, jön a reuma. Ha az ujjakban helyezkedik el, vagy a lábszárakban, akkor: köszvény. Van idő, amikor éremszedés lesz a vége. Mikor viszont az idegrendszert támadja meg a vér, jön létre a gennyes görcsér, a flébit és a végül jóról nyugtalanító tünetek. Végül az aranyér a kedvező talajra talál az artritisz szervezetében, mely meg van rongálva.

Mindazonáltal, ez a sok baj a legrövidebb idő alatt úgy tűnik fel előttünk, mint egy roppant álom. Ha a RICHELET VÉRFELEFRISZÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) alkalmazzuk, annak nek gyógyultjai mai ezeket seg ezeket szívesen látnak.

Ti, akik még nem láttatok neki véretek tisztításához, ápoljátok magatokat, mert a DEPURATIF RICHELET mintegy varázsütésre eltünteti a faldalmatokat.

Minden üveghez ismertető könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. Letöltes L. RICHELET din Sedan, 6 Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképviselő: Jules DILAK (Bukarest, 4. Száda Pitar Moq).

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Kérjük mindazon előfizetőinket, akik előfizetésüket nem a helyi pénzbeszedő utján, hanem postai utalványon vagy személyesen, a központi kiadóhivatalnál vagy valamelyik fiókiadóhivatalunkban szokták rendezni, szíveskedjenek figyelemmel kísérni a CÍMKÉJÜNK FÉLTÜNTETETT LEJÁRATOT s ha az előfizetésük lejár, gondoskodjanak idejében az előfizetés megújításáról, hogy lapunkat megszakítás nélkül küldhessük.

„Szabad, uram...?”

Arad város tanácsülésén, amikor Zima Tibor magyar tanácsos szövétté Popa kulturtanácsos legujabb botrányát, a román tanácsosok hevesen felfortyantak és pártállásra való tekintet nélkül éles kirohánásokat intéztek a magyar tanácsos ellen, aki — szerintük — a román hatóságok tekintélyét sérti. Most mellékes az a tény, hogy a beszéd aláhúzottan és hangsúlyozottan az egyetemes kultúra védelmére szólt. Mellékes. Az érdekes a következő: A román tanácsosok között hangadó volt a tiltakozásban Pausesti Miklós aradi román ügyvéd, aki a tanácsülés előtti napon megvert és kidobott az údjából egy pénzügyi tisztviselőt, aki hivatását akarta teljesíteni. Az eljárás Pausesti Miklós ellen megindult.

Van egy gyermekjáték, „Szabad, uram...?” a neve. A játékvezetőtől a játékosok részvevői, akik egy sorban állnak megkérdezik: „Szabad uram?”... Töle függ azután, hogy mit válaszol, mert a játékvezető tetszése szerint rendelkezik. Szabad — mondja — tiz nagy lépést előre. Vagy: ötven nagyot hátra.

Nos, Pausesti Miklós, az egyébként kiálló jogász, nagyon hasonlít a játszó gyermekekhez. Ő az a játékvezető — vagy legalábbis szeretne az lenni — aki magának és a románságnak minden körülmények között engedélyez a — minimális — tiz nagyot előre. Ha kell, román pénzügyi tisztviselők testén keresztül is. De a magyarságnak állandóan és konzekvensen csak „ötven nagyot” parancsolnak — hátra, persze, hogy hátra, még akkor is, ha egy-egy lépésünk az egyetemes kultúra és valójában, igazán a profanizált román hatóságok példelmében történik is.

— Biharmegyei hírek. Nagyváradról jelentik tudósítónk: November 15-én tudvalevőleg az olberális párt hatalmas arányú népgyűlést tart Bukarestben. Nagyváradról mintegy 300 embert utaztatnak fel a gyűlésre. A kiküldöttek nagyrésze intellektuel, de van köztük számos földműves is. — A borbély és fodrászüzletek vasárnapi munkáját elrendelő miniszteri rendelkezéssel kapcsolatban vasárnap délelőtti tiltakozó gyűlés volt a Körös-utcai munkásokthonban. A kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők az általános 40 órás munkahét bevezetését követelték. — Varga István mezőtelegi gazdálkodó három héttel ezelőtt elhunyt. Mindeztideig hasztalan keresésként, míg tegnap a közeli Cigányfalva lakosai jelentették a csendőrségen, hogy a község érdekében az egyik lán akasztott embert találtak. A szerencsétlen arca után már nem lehetett felismerni, mert a

madarak hetek alatt minden lust lecsipkedtek róla, de a ruhái után ráismertek, hogy azonos az eltűnt Varga Istvánnal. Senki sem tudja, mi készítette a szerencsétlent végzetes tetteire. — A villamosmű hat munkása, akiket a törvényszék annak idején minden végkielégítés nélkül, sőt bérhátralékaik visszatartásával kidobott a szolgálatból, újból egyezkedési tárgyalásokban áll a várossal. A villamosmű igazgatója is tudára adta a város vezetőségének, hogy a munkások járandóságait nem lehet visszatartani. A munkások azonban nemcsak hátralékos béreiket, hanem a villamosmühöz való visszavételüket is követelik.

— Meghalt dr. Bontescu Viktor volt miniszter. Tudósítónk jelenti: A nemzeti-parasztpártnak országos viszonylatban is kimagasló alakja volt dr. Bontescu Viktor. A párt uralomrajutása alkalmával rövid ideig földmívelésügyi miniszter volt, majd Hunyadmegye prefektusa lett, végül szenátora. Az 56 éves Bontescu rövid ideig betegeskedett, Kolozsváron halt meg és holttestét Román-Bretyén temetik el.

Az amerikai „nemzeti újjáépítési terv” kétes eredményeiről szóló jelentések mellett méltassuk figyelmünkre azt az érdekes kis beszámolót, amely Rooseveltnél személynél szól. Az amerikai elnök mindig is a leggondosabban őrzött embere volt a világnak az összes politikusok között. Hoover is állandóan 30 detektív kísérté, de Rooseveltnél ez a szám kevésnek bizonyult és jelentékenyen felemelkedett. A teljhatalmu elnök kezében bárányként engedelmeskedik a detektívök parancsainak, mozgása, sétái, utazásai tekintetében. Ha az elnök autója a pályaudvarra megy, mindig más útvonalon halad, mint előző alkalommal. Vonata előtt pedig mozdony halad, két kocsi, s bennük detektívekkel, akik átvizsgálják az egész vonalat, bombák és gyanús személyek után vizslatva. Megérkezésük előzetesen razziaznak az utcákon, amelyeken az elnök keresztülautózik. Kopómódra kutatnak a detektívek a fenyegető levelek írói után, amelyek tömegesen érkeznek az elnökhöz. Beszéljük, hogy Coolidge régebbi elnök több ezer ilyen irást kapott évente. Pedig akkor még aránylag jó viszonyok voltak. Futott be ilyen Hooverhez is bőven és csödtől önti a pósta Roosevelthez is a „tönkretett intézkedéseivel engem és családomat, ezt az életével fizeti meg” mottójú névtelen leveleket. Ejnye, ejnye, annak a híres nemzeti munkatervnek nyilván kellemetlen oldalai is vannak sokakra nézve. Ne higgyünk előbb az amerikai gazdasági válság enyhüléséről szóló nagyhangú jelentésekben, míg az elnök egyes-egyedül nem sétál és utazik szerteszét birodalmában, belvárosban és kültereken, városban és falun és amíg nálunk híradás nem érkezik arról, hogy leépítették a végrehajtók 80 százalékát.

HA VALAKI MINISZTERELNÖK LESZ

Amikor Sarraut, a volt gyarmatügyi miniszter befejezte a kormányalakítási tárgyalásokat és mint az új kormány miniszterelnöke távozott az elnöki palatából, az újságírók valóságos rohamra indultak ellene s nyilatkozatát csikartak ki belőle.

★ KIRALYI KITÜNTETÉS. Politzer Mihályt, a nagykirályi Politzer I. fényképezési engros cég junior főnökét a „Meritum Commercial et Industrial” elsőosztályú érdemkeresztjével tüntette ki öfölsége, kereskedelmi téren kifejtett érdemei elismeréséért.

— Nagy katolikus ünnepségek Csikszederán. Csikszederáról jelentik: A város katolikus társadalmi vasárnap ünnepelte a kereszténység 19 százados évfordulóját. A nagy vallási ünnepet 12 óras szentmisemádás előzte meg. A jubileumi ünnepet vasárnap d. e. 10 órakor szentmise vezette be, melyet Bíró Ferenc plebános pontifikált. Ennek végeztével a katolikus Népszövetség helyi tagozata közgyűlést tartott a közbirtokosság székében. A bevezető ének után dr. Györgypál Domokos elnöki megnyitójában vázolta a katolikus társadalom feladatait és célkitűzéseit. Buszek Gyula tanár titkári jelentésében vázolta azt a nagy emberszeretettől fűtött munkát, amit a népszövetségi tagozat végzett különösen a lerongyolódott szegényekért. Ajvász Jenő gyógyszerész pénztári jelentése után dr. Ábrahám József ügyvéd tartott nyílt ünnepi beszédet. Délután hat órakor kivilágított utcákon sok száz résztvevővel tartottak szentiségi körmenetet. A nagyszabású ünnepet a római katolikus gimnázium tornatermében es-

te kilenc órai kezdettel művészi képek vetítésével és az egyház életéből vett két élőképpel fejezték be. Az első kép az öskeresztények katakombái, míg a másik az egyház jelenlegi életét mutatta be. Mindkét jelenetben Bíró Zoltán a vidéki színvonalat messze túlhaladó színészi készséggel alakította a cimszerepeket.

★ THOMAS MAN: JAKOB. Jákob, a bibliai ősatya, az ótestamentumnak a rejtélyes és bonyolult alakja áll Thomas Mann új remekművének középpontjában. A ravasz üzletember, aki túl lenceseért vásárolja meg az elsőszülöttség jogát s furfangos eszellel csalja ki atyja áldását, a tiszteletreméltó pátriárka, aki tizenkét fiunk ad életet s legendás gazdagságra tesz szert, az álomlátó költő, az égi latorja álmanak álmodója egyesül ebben a csodálatos figurában. Thomas Mann azonban nem csupán Jákob alakját és életének groteszk és magasztos eseményekben gazdag történetét tárja elénk páratlan írói erővel. Körülötte egy egész világot varázsol föl, egy ismerős és mégis ismeretlen, a miénkhöz hasonló, de mégis gyökeresen más világot: a Kelet rejtélyes és döbbenetes világát. Olyan világ ez, amelyben más az értéke az időnek, más a szemlélete a térnek és más a jelentése magának az embernek is. Ma és tegnap, itt és ott, én és te: könnyebben cserélődnek fel ebben a szírványosan csillogó, bizonytalan atmoszférában, mint a miénkben — s Thomas Mann varázslatos írói nagysága éppen az, hogy a tegnapot mává, a távot közzellé s az elmúlt életet a mi éltünké tudja tenni. Igazi remekmű ez a regény: nagy tanulság és ritka élmény. Az Athenaeum nagy regénysorozatának 3-ik kötete. (1. Sinclair: Egy modern asszony szíve, 2. Wells: Mi lesz holnap?), egyenként 450—500 oldal, nagy alak, pazar kiállítás, díszvázonkötés. 144 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, a Brassói Lapok könyvosztályánál.

— Más szerető a legény — kigyullad a csűr. Tudósítónk jelenti: Fodor András gyergyóujfalusi gazda csűrre éjjel tüzet fogott s mire az álmából felvert lakosság az önkéntes tűzoltóegyesület embereinek vezetésére alatt a veszélyeztetett épület mentésére siettek, a gazdasági épület mellett levő istálló is lángokban állott. Mindkét épület a bennük felhalmozott takarmánnyal egyetemben porig égett. A tüzeset nyomán bevezetett csendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a tűz gyújtogatás következménye. A károsult gazda vallomásában előadta, hogy katonaságot kiszolgált fia Kovács István gazdátársá leányának tette a szepet. Nehány hét óta megváltoztak fia érzelmei és más leánynak udvarol, akit el is akar venni. Fia pálfordulása után fenyegető levelet kapott Kovácsától, amelyben megfenye-

Nem köhög többé...

ha elővigyázatos és még a hűlés kitérőse előtt KRESIVAL-t, a köhögés biztos ellenszerét használja KRESIVAL megmenti a kínzó köhögéstől!

KRESIVAL

ABLAK

gették: „Meg fogtok égni fiatalok miatt”. A csendőrség őrizetbe vette Kovács István gazdát, aki tagadja, hogy a gyújtogatáshoz valami köze volna. Megdönthetetlen bizonyítékot még a jelen pillanatig nem tudtak szerezni a csendőrk a gyanúsított gazda ellen.

Aradon bridszjátékos-kölcsönző vállalat alakításával foglalkozik néhány fiatalember. A vállalkozás jutányos árban szállítana első, második és harmadrangú játékosokat fix partikhoz, fix ártért. A terv természetesen inkább jellemző, mint megvalósítható.

— Chaplin is azt mondja: „Vásároljatok most!” Londonból jelentik: Chaplin Los Angelesben tartott beszédében felszólította az amerikai közönséget, hogy az újjáépítési hadjárat sikere érdekében szívvel-lélekkel csatlakozzék a „vásároljatok most” mozgalomhoz. Sokan, mondotta Chaplin, szeretnék a jólét visszatérését, de azt várják, hogy más teljesítse helyettük kötelességüket. Ezeket Chaplin az adomabeli kisfiúhoz hasonlította, aki az ajándékba kapott dollárral cukrot akart vásárolni. Mikor figyelmzettették, vajjon nem volna e jobb, ha a pénzt egy afrikai hiteletösszeállítás céljaira adná, a fiúcska ajtatos képpel felelt: „Majd ezt tanácsolom a cukrásznak.”

— Influenza, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint tudócsuszurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és beleit a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által többször és alaposan kitisztítsanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József víz lázzal járó fertőző betegségeknél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz.

★ ELVESZETT egy csipetű (szemüveg). Kérem átadni a Darkó-féle üzletben, jutalom mellett.

★ AZ ÚJ FOTOGRAFIA. Róth László fotóművész most megjelent könyve a maga nemében egészen új és szokatlan. Tartalmából kiemeljük: A művészi fényképezés fejlődési útja. A művészi fotográfia és technika. Fényhátvilágítás. A rotus. A mozgásról. Anatómia a fényképezésben. A fényképezés és meztelen kultusz, nudizmus, erotikus fényképek, pornográfia. Psychoanalízis a fotográfiában. Arc-kifejezés. A művészi fotoportré. Női portré. Férfi portré. Gyermekek portré. A divat- és portré-fényképezés. A reklám fotográfiája. A riport fényképezés. Filmtéchnika, a film művészet, az orosz film. Számos, a szöveghez mellékelt kép. Róth László könyve, amely a fotográfia minden vonatkozását felfedező szakkönyv, de egyben általános átfogó kulturmunka is, 100 lej mindenütt és a Brassói Lapok könyvosztályában.

★ ASSZONY A VONATON. EGY SZEDULETES NOKARRIER. Fannie Hurst szenzációs regénye. A felszeg, gyámoltalan polgarleányról, akiből nagystilű üzletasszony lesz. A mai nő regénye ez, mely szép és érdekes. Az Athenaeum 60 lejes vázonkötésű sorozatában a 24-ik kötet. Kapható mindenütt, vagy ahol nincs, a Brassói Lapok könyvosztályánál. Kérje a sorozat jegyzékét.

A FILMCSILLAG

Az anyakönyvvezető (a filmscillaghoz): Szíveskedjék összes eddigi házastársainak nevét bemondani.

A filmscillag: Az Isten szerelméért, a taxink kinn vár. (Kölnische Illustrierte)

SZÉPHAI
„FEKETEFEJÜ”
SHAMPOON

REVÜ SZALON
CSONT ELSŐRENDŰ
URISZABÓSÁGA
ARAD, Str. Eminescu 15.
Olcsó árak! Kiváló szabás!

Tűz a Réhéd

Énekes madár

Olvastam a napokban, hogy az idei orvosi Nobel-díjat egy Morgan nevű amerikai tudós-nak adták, aki nem is annyira orvos, mint biológus. Főképpen az átöröklés problémájával foglalkozik, kezdve a növényvilágtól az állatvilágig, ahová az ember is tartozik. Kutatásainak eredményét, vagyis a leszürt igazságot, amelyet most megköpögtattak a Nobel-díjjal, hosszabb magyarázkodás helyett biológiai predestinációnak tudnám hamarjában nevezni.

Tehát az ember élete és sorsa már sejt korában meg van határozva. A külső körülmények a lényegesen mitsem változtatnak. A lakos embernek s így nekem is, nem áll módomban tudományosan hozzáférközni az amerikai orvos ingerlően érdekes világához. Van azonban egy mód arra, hogy közelébe juthassak. Ez a mód pedig az, ha megfigyelem magamat, sorsomnak és az életemnek az útját s ezt az utat meghosszabbítom visszafelé, vagyis megtekintem egy kicsit az őskéket is. Csakugyan megdöbbentő, hogy az ember, már ami neki a lényegét adja, mennyire meg van határozva már az őskében. S ha valakiben sok a lényeg, mint ahogy például egy igazi íróban soknak kell lennie, akkor annál inkább.

Igaz lélekkel mondhatom, hogy életemnek fontosabb dolgait én nem teljesen világos öntudattal és szabad választással cselekedtem meg. Jobban mondva, nem úgy jutottam odáig, hogy megcselekedjem. Író sem akartam lenni soha, amíg meg nem írtam az első novellát. Amerikába sem akartam menni, hanem egyszer csak azon vettem észre, hogy megyek. Az Ábel című regényciklusát, illetőleg annak megszületését sem tudom olyan biztonsággal megmagyarázni, mint ahogy például néhányan tudják, nem a magukét természetesen, hanem ezt.

S úgy tűnik nekem nagyon gyakran, hogy álom ez a világ s én csak holdkóros vagyok, hol a holdat a fajtám, az igazság és a szépség képviseli.

Itt van például egy szindarab, amit nemrég írtam. Nem tudom, hogy mért s mi a fenének, csak írtam. Ahogy mondani szokták, a szindarab technikai eszközeivel sem vagyok tisztában, sem pártfogóm nincs, aki sziniszagát volna, vagy befolyásos színházi ember. Egyetlen derengő pont, ahol a darab születését meg tudnám fogni, talán az, hogy szerelmes voltam. De mi köze van a szindarabnak a szerelemhez? Valószínűleg nem több, mint nekem a szindarabhoz. De ha már megvan a darab, beszélni szeretnék róla. Elsősorban nem azért, mert jó, hanem azért, mert szeretem. Szeretem, mint azokat az embereket, akiket nem én választottam magamnak, hanem csak adódtak. Erről a darabról is azt hiszem, hogy csak adódott nekem, valahogy furcsán. Olyan azonban ömaga is. A címe „Énekes madár”. Valami olyan keleti mese, természetesen székellyel és időtlen székelly világgal. Biztos vagyok benne, hogy én csak az első vagyok, aki írok róla. Néhányan, akik olvasták, azt mondják, hogy a legjobb, amit eddig írtam. Ez a néhány ember azonban nem sziniszagató. Aki sziniszagató olvasta, az csak kettő van. Ezek nagyon ellenkező véleményen vannak velem, mert nem akarják előadni a darabot. Klárbund „Kréta” című darabját előadták a Nemzetiben és kétszázszor ment. Azt hiszem, az enyém is valami olyan székelly Kréta kör s természetesen ennek nincs helye a magyar Nemzeti Színházban s ha volna székelly Nemzeti Színház, abban még kevésbé volna helye. Nem baj azonban, így még kedvesebb és emlékeztetősebb a dolog. Pénzt nem veszték vele, mert nem pénzsóvárgásból íródott. Kedvvel csináltam és bódultam, mint a gyermeket, de kedvesnek és szépnek született s bizonyosan lesz is belőle valaki.

Csak muljon az idő. Szegény Ábelnek sem találtam olyan hamar keresztapát, pedig négy pesti kiadót kértem volt fel erre a tisztségre. Egyik sem akarta kiadni, míg végre otthon kellett megkeresnem, az Erdélyi Szépművészeti Társaságnak, hogy mégis lett belőle valaki, bármelyik szívesen kiadná s a Géniusz igazgatója boldog, hogy két nap alatt 500 példányt adott el a második kötetből. Hát hadd tolassodjék csak az Énekes madár is, majd eljön a nap, amikor kirepül a fészekből és úgy fog énekelni a székellyekről s a szerelemről, hogy a népszínművek festett madarait melegebb éghajlat alá fognak költözni tőle.

Addig is szeliden és minden indulat nélkül nézem, hogy mi folyik a pesti színházakban és egy irodalmi Morgan tanain vigasztalodom, aki azt tanítja, hogy szerves élet az irodalom és, ahol már csirájában meg van határozva a műnek a sorsa.

Ugy látszik, az én Énekes madáramnak tavasz a sorsa.

Tamási Áron.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Jó árakon keresi a külföld a román kukoricát

Egész tengerifeleslegünket kitűnően el lehetne helyezni, de hátráltatja a konjunktúra kihasználását a tengeriszáritók hiánya

Lemaradunk Magyarország és Jugoszlávia mögött

Bukarest, október 31.

Románia mezőgazdaságának egyik legfontosabb kiviteli cikke mindenkori a tengeri volt. Az idei év kukoricatermése azonban a rossz időjárás miatt nem a legkedvezőbb, amennyiben hivatalos kimutatások szerint alig 4 és fél millió tonna. Ebből 3 millió tonna kell a belföldi fogyasztás fedezésére, úgy, hogy exportra alig maradjon valami. Nincs kizárva, hogy kivitelre mégis fog jutni másfél millió tonna, tekintve, hogy a belföldi szükséglet ellátására mintegy félmillió tonna még az elmúlt évi terméshiból megmaradt.

A meglehetősen silány termésnek tulajdonítható, hogy a tengeri világpiaci ára egyelőre tartott, a belföldi árak szilárdak, sőt szakér-

tők közeli áremelkedést jósolnak, ami a bab árának megdrágulásával egyidejűleg fog bekövetkezni.

A helyzet ugyanis az, hogy úgy a bab, mint a romániai kukorica iránt élénk kereslet nyilvánul meg Csehszlovákiában és Ausztriában. S minthogy Magyarország és Ausztria tengeri-termése nem jobb a románinál, nagy esélyeink lehetnének arra, hogy tengerifőleslegünket kedvező feltételek mellett értékesíthessük.

Szakértői analízisek azonban azt mutatják, hogy Romániában, akárcsak Jugoszláviában, 25 fokig nedves a tengeri. Ennélfogva őrlésre alkalmatlan az idei termés nagyrésze. Ez még

nem volna különösebb hátrány, ha Románia megfelelő számú tengeriszáritóval rendelkezne. Míg Jugoszláviában és Magyarországon egész tömeg tengeriszáritó működik, addig Romániának mindössze egyetlen száritója van Konstancában. Ez a száritóüzem pedig alig képes napi 30 vagon feldolgozni, ami távolról sem elég a kivitel gyors lebonyolítására.

A téli kivitel tehát igen hátrányos auspiciumok mellett indul a megfelelő számú száritóüzemek hiánya miatt. A gyenge termés ellenére is tartani lehet tehát attól, hogy Magyarország és Jugoszlávia megelőzi Romániát a tengerikivitelben, ami az ország külkereskedelmi mérlegének jelentős deficitet fog okozni.

Nem árt jóba lenni a Szovjettel

Háromszorosára emelkedett Lengyelország kivitele a Szovjetszövetségbe

a megnemtámadási és döntőbírósi egyezmény hatása alatt

Varsó, október 31.

Lengyelország bevitelle Szovjetországba, azaz az év első nyolc hónapjában, összehasonlítva a múlt év hasonló időszakának a forgalmával, 11,3 millió zlotyról 9,3 millió zlotyra csökkent, míg ugyanezen időszakban Lengyelország oroszországi kivitele 13,6 millió zlotyról 36,2 millió zlotyra emelkedett, azaz közel háromszoros emelkedést mutat. Az oroszországi kivitel az összkivitel 6 százalékát teszi ki, míg a múlt évben csak 1,4 százalék volt.

Az oroszországi kivitel különösen a len-

gyel vas- és acélipar számára volt jelentős, mert a lengyel vas- és acéltermelés 84,5 százaléka, a cinktermelés 70,8 százaléka és a géptermelés 40 százaléka került Oroszországba. A Szovjet most azon fáradozik, hogy a lengyel szállításokkal szemben nagyobb mértékben szállítson orosz árukat Lengyelországba, hogy külkereskedelmi mérlege passzivitását kiegyenlíthesse. E célból tárgyalások indulnak meg és oly kedvezményeket (szállítási és vám) akarnak életbe léptetni, amelyek az orosz áruk versenyképességét a lengyel piacokon fokozzák.

A dévai adóbehajtási főnök mondja:

Ha a kereskedők becsuktak, legalább tudni fogjuk, hogy többé nem adózó alanyok

Déva, október 31

Ha az elmúlt hétnek adófronti eseményeiről vezérkari jelentést adnánk ki, ez körülbelül így szólna: Behajtó közegek offenzívája sikeres volt. Üzletekből elhurcolt árukészletek nagy értéket képviselnek. Készpénz kevés folyt be. Közegeink ütközeteiből teljesen épen és sértetlenül kerültek ki. Ellenségeink érzékeny veszteséget szenvedtek. Höferecsu.

Egy ilyen jelentés valóban híven tükrözné vissza az elmúlt hét eseményeit. Mert egész héten az történt, hogy a behajtó közegek tüzetlő-üzletre járva, pénzt, vagy árut követeltek. Mivel azonban pénzt csak kevés helyen és ezt is csak szűkösen tudtak kiszorítani, vitték azokat az értékekből árukat, amelyekből a kereskedő legkönnyebben tudna pénzt csinálni — ha volna rá vevő.

Megőrtént, hogy 15 ezer lej adótartozásra elvitték száznál több kalapot, férfi ingeket, stb. közel 100 ezer lej értékben. Az elvitt árut, üzleti berendezést, bútorokat, egy olyan bérelt helyiségben raktározták el, ahol egykoron liszt lera-ka volt. Az egereknek egész hadserege élőszkodik itt. Most a változatosság kedvéért nem liszthulladékkal, hanem férfi divat cikkekké fognak táplálkozni.

Az inkvizítorikus eljárás nagy megrökönyödést váltott ki. A Sfatul vezetősége naponként tanácskozással ült össze. Ennek eredményeként felkeresték a pénzügyigazgatóság adóbehajtási főnökét ahol felpanaszolták sérelmeiket és megőrtötték

elbárást kérték... Sokatmondó felelete így szól:

— Ha a kereskedők becsuktak, legalább tudni fogjuk, hogy többé nem adózó alanyok...

Mivel a deputációzást nyomán követte az adócsavar újabb megszorítása, újabb küldöttség kereste fel dr. Atirescu prefektust, akit arra kértek, hogy telefon útján lépjen közbe a pénzügyminiszternél a biztos pusztulásukat jelentő szigorú behajtás felfüggesztése érdekében. A prefektus ennek eleget is tett.

A továbbiakban a Sfatul válassztmányára elhatározta, hogy háromtagú küldöttséget meneszt Bukarestbe, ahol a pénzügyminiszter előtt fogják sérelmeiket feltárni. Szerintünk kár a fáradságot és költséget. A szigorú behajtást onnan rendelték el. Az alantas közegek nem tesznek egyebet, mint végrehajtják a felülről kapott rendeleteket.

Ezért mondhatja a főnök ur, hogy „legalább” tudni fogja, hogy már nem adózó alanyok. Mert amíg nyitva tartanak, addig neki a nyitott ajton muszáj szurkolni. Addig az a feltevés, hogy a kereskedő él és amíg él... így megy ez tovább... a kör bezárta, helyesebben a nagy közgazdasági sir bezárta, amelybe legelső sorban a kereskedők hulláját dobálják.

Egyebekben a szigorú behajtások elleni panasszal foglalkozott a munkakamara is. Az ott üléselő iparosok a kereskedők jalkiállításait, szintén magukév-

A közgazdaság hírei

STANDARDIZÁLJAK A BUZAT AUSZTRIÁBAN

(Bécs) A mezőgazdasági egyesületek hozzászólás és sikeres kísérletek után elhatározták, hogy a jövő esztendőre csak olyan búzát vetnek, melynek hektoliter-súlya 88 kg. az eddigi 78 kg. helyett. Ezzel a tengerentúli búza-bevitelt akarják kiküszöbölni.

BAROMFI ÉS TOJÁSPIACOK

(Bécs) A tojáspiac helyzete az utóbbi napokban aig változott. Friss árban hiány mutatkozik, silányabb áruval azonban bővebben el van látva a piac. Árak: I-a 14,5 (11,6), II-a 11,5—12 (9,2—9,6), lengyel II-a 10,75—11,25 (8,6—9), hűtőházi 12—13 (9,6—10,4) db-kint.

MEGHOSSZABBÍTOTTAK A ROMÁN—SPANYOL SZERZŐDEST

(Bukarest) Az október 1-én lejárt román—spanyol kereskedelmi szerződést december 4-ig meghosszabbították. December hó folyamán valószínűleg újabb tárgyalások kezdődnek.

KÖMÜVES ÉS ACSMESTERI VIZSGÁRA ELŐKÉSZÍTŐ TANFOLYAM MAROSVÁSÁRHELYEN

A Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara ezévből is megtartja a kömüves- és acsmesterei államvizsgához előkészítő építészeti tanfolyamot, amely november hó 10-én kezdődik és jövő év március végéig tart. A tanfolyamra kezdők és haladók egyaránt jelentkezhetnek.

Előadás tárgyat képezi a miniszteri előírásban foglalt teljes tananyag és a román nyelv. Ezen kívül az újabb építési anyagok, építési módok és vasbetonszerkezetek. Tervezési tanból a modern lakóházak és az ipari építkezések mezőgazdasági épületek különös tekintettel az anyagok és szerkezetek újrendszerü, racionális kihasználására.

Tandij 2000 lej, amely havi 400 lej részletekben fizethető. A hallgatók a Magyar Iparos Tanoncotthon internátusában a rendes szabályok szerint, ellátást nyerhetnek. Jelentkezni a tanfolyam vezetőjénél, Szigvárt Gábor v. igazgató-tanárnál lehet, Târgu-Mureș, Str. Cosbuc 12, (volt Borsos Tamás-u.), ahol a közelebbi felvilágosítások is megkaphatók.

DEVÁN RENDEZTÉK A TANONCOKTATÁS KÉRDÉSÉT. Megemlékeztünk arról, hogy a dévai munkakamara foglalkozott a tanoncotoktatás kérdésével. Gárbovean elnök felkérésére a dévai ipartestület a tanonciskola igazgatójával egyetértőleg délután fél hat—fél 8 órában állapította meg a tanítás időpontját. A beiratási díjat 200 lejben szabták meg, mely két részletben fizetendő. Azon munkaadókkal szemben, akik nem íratják be, vagy rendszeresen nem járatják tanoncaikat iskolába, büntetési szankciókat állapítottak meg. A kiszabható büntetés naponta 500, maximum 5000 lej.

Baumgarten László csikszeredai tanár továbbra is vizsgálati fogságban marad

Csikszereda, október 30.

Néhány héttel ezelőtt, — amint azt már megírtuk — hihetetlen szeszációnak idezett elő a kisvárosban Baumgarten László főgimnáziumi tanár letartóztatása. A közkezdveltségnek örvendő tanárt és írókat kommunista propaganda miatt vették őrizetbe Mérli István székelyudvarhelyi hetedik osztályos gimnazistával egyetemben.

Most értesülünk, hogy Antonescu vizsgálóbíró befejezte az ügy vizsgálatát, amelynek eredményeként Mérli azonnal szabadlábra helyezte, míg Baumgarten ellen vádindítványt tett az ügyészség és egyben javasolta a tanár törvényszéki főtárgyalásig való előzetes fogvatartását.

A vizsgálóbíró végzése alapján az ügyészség nyomban elkészítette vádiratát, melyben államellenes propaganda miatt vonja felelősségre Baumgarten és a törvényszékhez tette át a peresomót. Értesüléseink szerint néhány héten belül főtárgyalásra tűzik az ügyet.

25 tanszék szűnik meg a magyarországi egyetemen

Budapest, október 31.

Hóman Bálint kultuszminiszter bejelentette, hogy a vidéki egyetemeken a következő költségvetési év folyamán 25 tanszéket szüntetnek meg. A célkitűzés az, hogy a három vidéki egyetemen 135—137 tanszék maradjon.

Negyvenöt tanszéket már az elmúlt év folyamán megszüntettek, részint úgy, hogy az elhalt tanárok helyét nem töltötték be, részint más beosztást adtak a tanároknak. Ezt a takarékosági rendszert a további 25 tanszék megszüntetésével az idén is folytatják.

Chaplin ezredes ur...

Newyork, október 31.

Szokatlan kitüntetés ért három világhírű amerikai filmsztárt. Kentucky állam kormányzója Mary Pickfordot, Chaplint és Clark Gable-t tiszteletbeli ezredesnek nevezte ki.

A hollywoodi filmkolónia tagjai nagy meglepetéssel és nem kisebb irigységgel fogadták a kitüntetés hírért, amelyben három kollégájuk részesült.

Szegény... szegény Chaplin. Meg akarták tisztelni a művészetért, az emberiségért, csodálatos és nagyszerű finomságáért és — ezredesnek nevezték ki.

Szegény Chaplin ezredes ur!

Majdnem verekedéssé lajult egy aradi ügyvéd- gyűlés

Arad, október 31.

Az aradi ügyvédek között mérges elmentet keletkezett néhány hónappal ezelőtt s ez a mérges ellentét vasárnap, egy gyűlés keretében szinte a verekedésig kiéleződött.

Az előzmények gazdasági keletűek. Aradon ugyanis felmerült a terve annak, hogy régi mintára megalakítsanak egy olyan ügyvédszindikátust, amely az ügyvédek érdekeit hathatósabban védi.

Cserébe azonban ez a szindikátus azt követeli, hogy telekkönyvi munkálatoakat csak azok az ügyvédek végezhesse, akik az ebből származó jövedelmek 40 százalékát leadják a szindikátusnak.

Vasárnap másodszor volt gyűlés ebben az ügyben, de ez a második gyűlés sem hozott eredményt. A bankügyesek ugyanis elkeseredett ellenségei ennek a tervnek s az ő szempontjukból érthető is. Miután azonban a nem-bankügyész ügyvédek erre nem akartak tekintettel lenni, Gregorovici dr. országgyűlési képviselő szintén a szindikátus kelt egyik kollégájával. Ilyen körülmények között természetesen nem lehetett folytatni az ülést, amit az elnök kényszerűségből felfüggesztett, majd két hétre elnapolt. Ügyvédi körökben nem hiszik, hogy simán meg lehetne valósítani a tervet, amely egyébként Erdélyben először éppen Aradon került eléggé „komoly” tárgyalás alá.

S P O R T - É L E T

Románia—Svájc 2:2 (1:0)

Eldöntetlenül végződött a világbajnoki futballtorna selejtezőjének
második fordulója

Bern, október 31.

A román válogatott a világbajnoki selejtező mérkőzések során győnyörű eredményt ért el:

vasárnap eldöntetlenül mérkőzött Svájc válogatottjával. Az eredmény 2:2. Félidő 1:0 Románia javára.

A mérkőzés lefolyásáról a következőket jelentik:

A negyedik percben Bindea a nagyszerű jobbszélső szépen rohamoz, de csak egy sarokrugást tud kicsikarni, amelyet azonban kapu mögé rug. A következő percben újabb eredménytelen korner a svájciak ellen. A 78-ik percben Sepi kiszókteti Bindeát, aki lefut a labdával, szépen beadja, Bodola elfogja és Dobayhoz csusztatja, aki bevágja. 1:0 Románia javára. A 23-ik percben Vogl megsérül, de tovább játszik. A 28-ik percben két korner Románia ellen, de a védelem mindkettőt elhárítja. Az utolsó percben Minelli 16-oson belül durváskodik, de a bíró nem ítél megtorlásul tizenegyet.

A második félidőben Barátky, majd Zombory kapus sűrűl meg, de folytatják a játékot. Egy védésnél belerugnak Zombory kapusba, aki eszméletlenül esik össze.

magához tér, de helyette Püllöknek, a váradi Crisana kapusának kell beállania.

A 8-ik percben forró helyzet a román kapu előtt. Szerencsére Von Kelen hibáz. A 17-ik percben Sepi és Bindea összjáték, de Bindea kapu mellé lövi a bőrt. A 22-ik percben Sepi erős lövése utat talál a hálóba. 2:0 Románia javára.

E svájciak erős ellentámadásba kezdenek. A 24-ik percben Vogl még elkaparja a labdát a svájci csatárok lába elől, de a támadások egyre sűrűbbek s a 31-ik percben egy kapuelőtti kavargásból megszületik a svájciak első gólja, amelyet Rockhas lő be 3 méterről. Még mindig 2:1 Románia javára. A román csapat már azt reméli, hogy győztesen hagyja el a pályát, mikor a román 16-oson belül Abergreen felbukik, bíró 11-est ítél, amelyet a svájciak góllá értékesítenek.

A román csapat elszántan küzdött és eredménye igen értékes.

A svájci válogatott egyszerűen már a magyar válogatottat is legyőzte, Olaszországgal pedig egyvízben eldöntetlenül játszott. Legtöbbször Románia vereségét várta s így az eredmény annál kielégítőbb. A győztes csapat háromnegyedrészben magyar játékosokból állott. Az eredmény éppen ezért egyidőre remélhetőleg elveszi a kedvét bizonyos tulzó bukaresti

lapoknak attól, hogy támadják az erdélyi játékosokat és tiltakozzanak beállításuk ellen a válogatottba. Sajnos, a sajtó egyrésze a sportba nem illő szempontokat szokott alkalmazni a játékosok és a sporteredmények elbírálásánál.

A svájciak megóvták a mérkőzést.

A svájciak különben megóvták a mérkőzést azon a címen, hogy Barátkynak nem volt játékosultsága. Hir szerint az óvásnak nincsenek kilátásai, hiszen közismert, hogy Barátky román állampolgár és a magyar labdarugó szövetség, illetve a Hungária külön engedélyével szerepelt a svájciak ellen.

Románia helyzete a világbajnokságban

A világbajnoksági selejtező tudvalevőleg több hármas csoportban folyik. Románia, Jugoszlávia és Svájc a tizedik csoportot alkotják. Minden csoportból a két első felvonulhat az 1934 május 27-én meginduló világbajnoki versenyen. Miután Svájc Jugoszláviával és Romániával is döntetlenül végzett, a jövő év május 10-én Bukarestben sorra kerülő román—jugoszláv meccsen fog csak tisztázódni a helyzet. Valószínű azonban, hogy az ott honi pályán Románia győz és Jugoszlávia marad ki a világbajnoki tornából.

Országos labdarugó eredmények

KIKAPOTT A B-VÁLOGATOTT

Bukarest, október 31.

Bukarestben az Onef-pályán a román B-válogatott, amely bukaresti és néhány U-játékosból állott, 4:2, (3:1) arányban vereséget szenvedett az elszántan küzdő bolgároktól. A vezetőgól ugyan Románia éri el, Petca Valcov már a 7. percben góloz. 1:0 Románia javára. De nemsokára Poulaseff egyenlít, 1:1. Ploesteanu sokat lődöz kapura, de a labda mindig félre megy. A 38-ik percben Poulaseff lapos labdájával a jobbsarokba furódik. 2:1-re vezetnek a bolgárok, majd a 43-ik percben újabb góllal 3:1-re szaporítják a gólarányt.

A második félidőben Ploesteanu a 20-ik percben gólt ér el, amire a 41-ik percben Koeff bolgár gólya a válasz.

Ennél az eredménynél sem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy bizonyos lapok a mérkőzés előtt harsányan követelték, hogy ha már az első válogatott telve van magyarokkal, hát a B-csapatba egyellen kisebbségének se szabad bekerülnie.

Legalábbis lehetségesnek kell tartanunk, hogy ha nem érvényesítik a nemzetiségi szempontokat s egy-két kitűnő erdélyi játékos szerepeltetnek a csapatban (Kocsist, Glancmannt stb), úgy más eredményt lehetett volna elérni.

KOLOZSVAR:

Románia (Kolozsvár)—Muresul (Marosvásárhely) 5:0 (3:0). A vasárnapi nap egyetlen nemzeti bajnoki mérkőzése. A Románia könnyen győz. A marosvásárhelyi csapat feltűnően gyenge formát mutatott. A második félidőben a Mures egy tizenegyet nem tudott értékesíteni. A Románia góllövői: Capusan, Coborzan (3) és Felecan (2). Bíró: Morar dr. Nagyváradról.

MARAMAROSSZIGET:

Astra Maramures—Sámson 2:1 (0:1). Az itteni bajnokság utolsó fordulója. Ezzel a győzelmével az Astra Maramures elnyerte a bajnokságot.

NAGYVÁRAD. Makkabea—Törökvés 1:1 (1:0).

TEMESVÁR: Hertha—Electrica 3:0 (2:0).

Rapid—Banatul 3:1 (1:0).

Freidorf—Politechnica 5:0 (2:0).

Kadima—Venus 2:1 (1:1).

SZATMÁR:

SzSE—Törökvés 0:0. Helyi derbi, amely azonban meglehetősen érdektelen játékot produkált.

Barkochba—Viktoria 1:1 (1:0). A meccs botrányba fullt, amennyiben a Viktoria egy ellene megítélt 11-es miatt levonult a pályáról.

NAGYKAROLY:

Trikolor—Törökvés (Nagykaroly) 4:0 (2:0).

CSIKSZEREDA:

CSC—Kolping 5:1 (2:0). A CSC fölényesen győz, a fiatal és kevesebb rutinnal rendelkező Kolping felett.

ARAD:

Olimpia (Szatmár)—ATE (Arad) 3:1 (0:0). Romániai kupamérkőzés, amelyen hatalmas botrány keletkezett. Vajda szatmári játékos a játék hevében megütött egy aradi játékost, mire Bajti, az aradi csapatból belerugott. A közönség berohant a pályára, óriási kavargás és verekedés keletkezett, amelynek végeredményeképp Vajdát félholtá verték. Ugy kellett levinni a pályáról. A rendőrség végül nagynehezen megfeszítette a pályát a közönségtől és tovább folyt a játék.

TEMESVÁR:

Transilvania (Arad)—RGMD 2:1 (1:1) Román kupameccs.

BRASSÓ:

CFR—Viktoria 2:0 (1:0). A bíró 4 játékost állított ki.

Olympia—Ivria 2:0 (1:0). A bíró egy játékost állított ki.

IAR—Izvorul 4:1 (4:1).

Astra—Suburbiu 1:0 (0:0).

Bukaresti dekalton-bajnokság

Az atlétikai versenyt Bukarestben dekalton-versenyyel zárták be, amelyen Herald 6737 ponttal győzött.

KULFOLDI EREDMÉNYEK

BÉCS: Wienna—Austria 4:1 (1:0).

PRÁGA: Slávia körmérkőzése: Sparta—Pacific (kombinált perui és chilei csapat) 2:1 (1:1).

Slavia—Beogradski 3:3 (3:2).

Magyarországi mérkőzések

BUDAPEST:

Ferencváros—Nemzeti 5:1 (4:0). A bajnoki táblázat első helyén álló Fradi biztosan győzött.

Budai 11—Phoebusz 3:1 (0:0).

Kispest—III. Ker. F. C. 5:0 (4:0). A Kispest, amely az idei bajnoki szezonban nagyszerűen szerepel és a bajnokság harmadik helyére

küzdött fel magát, ismét szép győzelmet aratott.

DEBRECEN:

Hungária—Bocskay 3:1 (0:1). Az egykori bajnokcsapat ezzel a győzelmével elkerült a bajnoki táblázat utolsó helyéről, ahová az idén meglepetésszerűen lecsúszott.

A TAC LEGYŐZTE A TÖRÖK
BAJNOKCSAPATOT

A TAC török turája során vasárnap Sztambulban 4:0 (3:0) arányú szép győzelmet aratott a Galtá-Seráj, Törökország bajnokcsapata felett. Három gólt Possák, egyet Koronyi rugott. A TAC 6:2 (6:0) arányban előzőleg pénteken is győzött egy gyengébb török csapat ellen.

KÉZILABDA

Budapest: Ausztria—Magyarország válogatott kézilabdamérkőzés 6:4 (3:1).

Atlétika

Trieszt: Az olasz atlétikai szövetség trieszti versenyén a magyar atléták igen szépen szerepeltek. Egy kivétellel valamennyi versenyszámban, ahol csak indultak, győzelmet arattak. A verseny hívős és szeles időben folyt le, ami meg is látszik az időeredményeken.

110 méteres gátfutás: első Kovács BBTE 15.3 másodperc.

400 méteres síkfutás: első az osztrák Rinner.

3000 méteres síkfutás: első az olasz Celatti 9 perc, 4.5 másodperccel.

4x100 méteres staféta: első a BBTE csapata.

800 méteres síkfutás: első az olasz Beccallil 54.3 idővel.

200 méteres síkfutás: első Pajzs (BBTE) 22.2 másodperces idővel.

Diszkoszvetés: első az olasz Oberveger 46.45 méterrel, második Donogán MAC 45.61-es eredménnyel.

400 méteres gátfutás: első Kovács (BBTE) 55.3 idővel.

Távolugrás: első az olasz Tabany 6.63 méterrel. Megyery a BEAC atlétája második 6.54 méterrel.

Magasugrás: első az olasz Tomatti 165 centiméteres ugrással.

4x400 méteres staféta: első a Pro Patria (Milánó).

Tavaszy Sándor dr. előadásai
Brassóban

A kolozsvári református teológiai fakultás kiváló tanára, Tavasz Sándor dr. a brassói református egyház reformációi emlékünnepeinek keretében tegnap két nagyon nívós és értékes előadást tartott. Délelőtt az istentisztelet után a Református Férfiak Szövetségének brassói tagozata tartott ünnepi ülést. Dániel Viktor rektor-professzor elnök nyitotta meg a gyűlést, meleg szavakkal üdvözlölvén Tavasz Sándor dr.-t. A termet megtöltö a közönség feszült figyelmébe közepette tartotta meg Tavasz dr. előadását, melyben az erdélyi magyar reformáció történetének kontúrjai közé beleillesztve Szenci Molnár Albert életét és munkásságát ismertette és méltatta. A nagy tetszéssel fogadott előadásért Dániel elnök mondott köszönetet. Délután 6 órakor a Református Nőszövetség tartotta meg a belvárosi templomban emlékünnepeit, melynek rendezői tisztét Csia Pálné és Dániel Viktorné töltötték be. A templomot zsúfolásig megtöltö a közönséget pompás műsor szórakoztatta. Az egyházi rész után Kiss János, a Magyar Dalárda szólistája énekelt, majd Dánér Lajos s. lelkész hegedűszóla következett, melyet orgonán Klees Gabriella kísért. Antal Gusztáv s. lelkész nagy tetszés mellett szavalt el Farczádi és Szabolcska egy-egy örökbecsű, szép költeményét, majd a még alig párhetes Református Ifjúsági Vegyeskar énekelt. Az ünnepség kiemelkedő részét Tavasz Sándor dr. magasról előadása képezte, mely mély nyomokat hagyott a hallgatóság lelkében. Tavasz Sándor dr. hétfőn Sepsiszentgyörgyre utazott, hol kedden tart előadást.

Vallásos-est a magyar
evangélikus templomban

A brassói magyar ev. Jótékony Egyesület belmissziói szakosztálya folyó hó 31-én, a reformáció emléknapiján este fél 8 órai kezdettel templomi ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Gyülekezeti ének: Jövel Szentlélek Ur Isten. 2. „A Gondviselés választottja” címen előadást tart Nikodémusz Károly lelkész. 3. Zene-trió: Nagel Ödön (hegedű). Barabás Albert (csello), Lengyel László Béla (orgona). 4. Szaval Matyás Béla ev. lelkész. 5. Ének: Bálint Mihály el. isk. igazgató. 6. Szaval Vogel Lenke. 7. Aht Péter: Erdőjé Ahtát, — éneklék Áronsohn Arnoldné, Gyérko Anna, Jakab Istvánné, Kocsis Béláné, Lengyel Lászlóné, Magyar Lászlóné urnok. 8. Ima és áldás. 9. Gyülekezeti ének: Erős vár a mi Istenünk. Rendezik: Grósz Frigyesné, Sárossy Lajosné, Barabásné, Szonda Katica, Nikodémusz Károlyné. A templomi ünnepélyre egyházunk tagjait és az érdeklődő közönséget szeretettel meghívja a Rendezőség.

Teaestély az Ahava-klubban

A brassói zsidó diákok szövetsége az Ivria sportegyesülettel karöltve szépen sikerült teaestélyt rendezett szombaton este az Ahava-klubban. Az estély reményteljes értékét aláhuzza az a körülmény, hogy az Ivria sportegyesület komoly fejlődés előtt áll. Tudvalevőleg az Ivria ma már a sportélet minden ágazatában eredményel szervezkedik és Hoch Jenő elnök, Czitrom Aladár és Storch főtákar hozzáértő vezetése alatt hatalmas rétegeket vont be a klub és egyesületi életbe. A futballszakosztály Czitrom Aladár vezetésével egyre jobban fejlődik és ebben az előrehaladásban nagy része van Tóth Péternek, aki egykor a Brasovia híres centerhalfja volt. Ugyancsak kitűnően működik a turisztikai szakosztály, amelynek vezetője Singer gyógyszerész, a vívószakosztály, amelynek élén Tóth áll, to-

vább a pingpong alosztály, amely Pálffy szövetségi titkár vezetése alá került. Most folynak a tárgyalások a birkózó és tornaszakosztályok megalakítására is. Tekintve, hogy az Ivria kulturális téren is tevékenykedni akar, saját zenekart alakítottak, amely a tehetséges Erdős Imre vezetésével szombaton már be is mutatkozott az Ahava klubban. A jazz bandnak énekesnője is akadt Weinberger Ibi személyében, aki kellemes hangjával komoly sikereket aratott.

Rendőrök szállták meg hétfőn a brassói
borbélyműhelyeket és kényszeríték a bor-
bélyokat a bezárásra

Brassó, október 31.
A borbélyfronton még mindig nem nyugodtak meg a kedélyek. A munkaügyi miniszter rendlete ellenére is a borbélyok nagyrésze elhatározta, hogy vasárnap zárva tart. A minisztérium a határozatra azzal válaszolt, hogy rendeletileg megtiltotta a borbélyműhelyeknek azt, hogy hétfőn délelőtt nyitva tarthassanak. Ennek a felsőbb intézkedésnek megfelelően, a brassói rendőrség utasítást kapott a munkaügyi minisztériumtól, hogy ha kell, karhatalommal kényszerítsék a borbélyokat a hétfői csukásra. A rendőrség már szombaton rendeletet adott ki, amelyben figyelmeztette a borbélyokat, hogy vasárnap délelőtt kötelesek nyitva tartani és hétfőn délelőtt 12 óráig nem nyithatnak.

A rendeletet hétfőn végre is hajtották, amennyiben

már a kora reggeli órákban rendőrök szállták meg a borbélyüzletek bejáratait és megakadályozták, hogy a borbélyok nyithassanak.

A borbélyipari munkások azonban ebbe a megoldásba nem nyugodtak bele és legutóbbi ülésükön elhatározták, hogy tovább viszik a harcot a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény betartására.

Brassó sportja
Az Olympia-pálya mérkőzései
Brasovia old boy—Olympia old-boy 4:4 (3:3)

Brassó, október 31.
Az öreg fiúk mérkőzése hatalmas sikert aratott. Akárhány futballmeccs nem vonzott annyira látogatót, mint az oldboyok küzdelme. Téved azonban, aki azt hiszi, hogy ezen a meccsen csak nevetni lehetett. Ha kissé nehezebben mozogtak is az öreg fiúk, különösen a nehezebb sullyal dicsekvők, de sok szép támadás, lövés, finom passz, szöktetés volt látható a pályán, amiből a fiatalok is tanulhatnak. A két oldboy csapat között egész komoly és izgalmas küzdelem fejlődött ki, a Brasovia többet támadott, de nem tudott győzni. Az Olympia kapusa két gyengén rugott tizenegyeset védett ki. Góllövők a Brasovából: Glaneman, Tritsch, Illyés (2), míg az Olympiából: Knall, Kirschner, Hennisch (2).

A Brasoviából főleg a csatárosra vált ki, élén Glanemannal és Tritschel, továbbá Reményi centerhalf és Geller. Az Olympiában a legjobb volt a Rehner—Krautzky—Csegezi-ből álló közvetlen védelem.

Az oldboy program fénypontja volt még az este rendezett bankett, amelyen hajnalig mulattak.

Jövő héten valószínűleg a bírók csapatával mérkőzik a Brasovia oldboy, előreláthatólag ismét nagy érdeklődés mellett.

IAR—Izvorul 4:1 (4:1). I. oszt. bajnoki.

A repülőgyári csapat az első féléldőben „belefeküdt” és Zoltán 3, Tampa pedig egy gólt

rug. Az Izvorul vigaszgólja a balszélső érdeme. Az IAR fölényben marad a második féléldőben is, de újabb gól nem esik. Tibád bíró jól vezette le a mérkőzést.

Olympia—Ivria 2:0 (1:0). I. oszt. bajnoki.

Mezőnyben egyenlőknek mutatkoztak az ellenfelek. A durva Ludvig az első féléldő 22-ik percében lerugja Gál Ivria-csatárt, aki a féléldő vége felé sántikálva beáll. Közben a 27-ik percében egy sarokrugás Ludvig fejéről élesen, védhetetlenül a hálóba pattan. A második féléldőben ismét mezőnyjáték, majd a 26-ik percében a bíró a 16 tájáról szabadrugást ítél az Ivria ellen. Ludvig rugását Braun közelről bevágja. A 27-ik percében 11-es az Ivria ellen, a mit Zeides kapu fölé küld. De csak kölcsönbe megy a hiba, mert a 35-ik percében az Olympia ellen megtört 11-est nem tudja értékesíteni az Ivria. Egy perc múlva kiállítják az egész mérkőzés alatt durvaszkodó Ludvigot.

Az Ivria mezőnyben ugyan nem maradt az Olympia mögött, de csatársora tehetetlensége miatt alul kellett maradnia. Az Olympia támadósrában volt gólröres.

Az Olympiából Thies középfedezet és Honigberger baszélső voltak a legjobbak, míg az Ivriából a kitűnő Gál kapus, Gidáli és a bekkek váltak ki.

Tóth bíró igyekezettel bíráskodott, bár a szabadrugást, amiből a második gól esett, túlszigorúságból ítélte meg. Luft volt és nem durvaság.

Az I. A. R. pályán:

Astra—Suburbu 1:0 (0:0). I. oszt. bajnoki. Az Astrában nem játszottak: Vajda, Stoia és Cárstea. Bíró: Lakomcsik.

ACFR—Viktória 2:0 (1:0). I. oszt. bajnoki.

Durvaságokkal tarkított mérkőzés, amelyet Lungu bíró, nagyon helyesen, a kellő körültekintéssel és eréllyel vezetett le. A vasutas csapat fölényben volt. Négy játékosat kellett kiállítani. A vasutasok Bekéjét és a Viktóriából Benedeket sportszerűtlen magatartás és lábtöréssel való fenyegetőzés miatt állították ki, míg Török a CFR-ből és Férís a Viktóriából páros rugdalózásba kezdtek a pályán. Minakét gólt Vajda rugta.

Lungu bíró jól és pártatlanul vezette le a mérkőzést.

ZERNEST: Zernest S. C.—Vultur 6:2. A mérkőzés erős szélben folyt le, ami nagyban zavarta a játékot. Bíró: Szász.

ÖT KIALLITOTT JÁTEKOS

Ezen a vasárnapon nem kevesebb, mint 5 játékosat állították ki a bírók. A fegyelmi bizottságnak, bíróknak és klubvezetőknek egyaránt kötelességük, hogy az egyre gyakoribbá váló durvaságoktól megtisztítsák a brassói sportot. Nem szabad egyes játékosoknak arra építeniük a mérkőzés megnyerését, hogy alattomban, remélve, hogy a bíró nem veszi észre, lerugják az ellenfél játékosát!

Ideje, hogy a kerület erélyesen lépjen fel a durvaságok ellen. De elsősorban a bírókra s magukra a klubok vezetőire vár a feladat, hogy a kiállításokat megelőzve, fair játékra neveljék a játékosokat.

Tel. 564

Asíra-Mozgó

BRASSÓ

Oriási sikerrel fut Mikszáth Kálmán híres regénye filmen:

„A vén gazember”

Főszerepben:

Bársony Rózsi, Wolf Albach-Retty, Kun Magda, Halmay Tibor, stb.

Következő műsor: Harry Piel a

„Jonny ellopja Európát” c. páratlan kalandorfilmben

Jön „Csókol Veronika” Gaál Franciska leguabb és legtrókéletesebb alakítása.

pélen.

A kedre jelzett Vig Barát—Turul barátságos mérkőzést bizonytalan időre elhalasztották.

A CFR pályájának telire való átalakítása nagyban folyik és rövidesen befejezést nyer. Modern pálya, tágas terem és pontos kiszolgálás fog a tekők rendelkezésére állni.

Varrottas-kiállítás
jótékony célra

Brassó, október 31.

Vasárnap délelőtt feltizenkét órákor nyílt meg ünnepélyes külsőségek között az evangélikus iskolában a brassói evangélikus nők és leányok szépművészeti varrottas kiállítása.

A kiállítást Nikodémusz Károly főesperes nyitotta meg, aki lendületes beszédben mutatott rá arra, hogy a kiállítás anyagát képező varrottasok a legtisztább és legromlatlanabb kifejezői a magyar népléleknek.

A kiállított kézimunkákat Lengyel László Béláné tervei alapján az evangélikus magyar asszonyok és leányok készítették. A kézimunkák a legtisztább és legősibb magyar mintákat mutatják. A tervező a legtisztább, legigazibb forrásához hajolt le. A kiállított terítők, asztalkendők, albumfedelek, női ruhák, gyermekruhácskák egyszerű és mégis nemese, üdítő színeikkel, formáikkal meglege teszik a szobát.

A tisztaság s a halk, nyugodt színek otthona ez a kiállítás, amely már eddig is rengeteg látogatót örvendeztetett meg és ejtett csodálatba.

A kézimunkákat az áldozatkész evangélikus magyar asszonyok és leányok szeretetadományként ajánlották fel a kiállításnak, amelynek tiszta hasznát a beteg és szegény magyar gyerekek meggyógyítására és felruházására fordítják.

A kiállítás november 10-ig van nyitva. A rendezők ezután kérik fel szeretettel az érdeklődő közönséget, hogy látogassák meg őket és járuljanak krajcárjaikkal a szegény gyerekek telének megkönnyítéséhez.

Emlékeztető

A brassói református egyházközség presbitériumának, képviselőtestületének és a férfiszövetségnek elnöksége szomorú szívvel tudatja, hogy Benkő Mózes atyánkfia, aki a derestyei református kistemplom építésénél s minden ottani egyházi munkánál tevékeny részt vett, folyó hó 29-én hosszú, nehéz szenvedés után meghalt. Temetése október 31-én délután 3 órakor lesz, kéri a fenti egyházi testületek elnöksége a tagokat, hogy a derék egyháztag temetésén megjelenni sziveskedjenek a Derestyei-ut 37. szám alatti iskolánál és a közelében levő gyászháznál.

52 éves vagyok,
42-nek látszom,
32-nek érzem magam!

mert télen-nyáron, fagyban-sárban, a nap minden órájában Dánér cipőt hordok. Készen és mérték után is a legtrókéletesebb kivitelben és a legjobb anyagból kapható Brassóban, Lensor 26 szám alatt Dánér Lajos cipőüzemében. A Központi Hitteliroda tagja.

LUX-MOZGÓ

Egyedülálló filmaikotás a maga nemében. — Ma kedden PREMIER!

ASSZONYOK
VESZÉDELME,
asszonyok öröme.

Az emberi élet megrázó éposza. Délután 3 órakor kizárólag csak nők részére kerül előadásra, 5-7 és 9 órák pedig férfiak-nők közösen megnézhetik. A film gyermekek részére tiltva van.

Uriemberek

A szoba tele volt képpel, szőnyeggel, könyvvel, antikvitással, talán kicsit zsúfoltan is. Itt terjeszkedésre számítottak. Egy fekete szekrény tetejére zölddel bé-

A két ur azzal a könnyedséggel ült fotőiben mely a születés, tehetség é

s. mondta az ügyvéd könnyedén.

A pincér távozott, ez a két úriember pedig közelebb hajolt egymáshoz és Rafael szín-énekeséről kezdett beszélgetni.

SEU Cluj-Napoca.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos:

Könyvkiadó Rt. Bézencs-Bé